

3

COLLEGIUM CONSULTATORIUM.

inceptum.
ANNO M.D. CLXXII. d. 7. Januarij St. V.

MODERATORE.

Viro Nobilissimo, Excellentissimo, atq. Experientissimo DN: Joh. Casparo BAÜTTINO.
Med. Doctore, Universitatis Basiliensis
in facultate Medica Professore Primario
et p. t. Decano.

CONSULTANTIBUS.

1. DN: Salomone Hottingero. Tig. Helv.
2. Joh. Rubino. Thunens. Helv.
3. Christoph. Friderico Grubero. Norimb.
4. M. Mattheo Hardero. Schaffhus.
5. Henrico Martinio. Dant. is.
6. Joh. Georg. Mangott. Basil.
7. Joh. Otton. Horstio.

AUSCULTANTIB.

1. An. Hardero. Basil.
2. Gallons. —

BASILEÆ.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text on the right edge of the page.]

2
3

ii. 8
1
2

#.

IN CONSULTATIONE MEDICA OBSERVANDA.

I. *Ætiologica* essentialia quæ occupantur in Medici Practici officio. consistit hoc in

1. *Diagnosi* Tur

1. *χαρακτήρι* huc pertinent sexus temperies, ætas, habitus corporis, vita' genus, victus consuetudo.

2. *παραχάρη* hinc inquirendum in

1. Partem affectam ex V. fontibus.

1. Situ.

2. actione læsa.

3. excretis.

4. dolore.

5. propriis accidentibus.

2. *Μορβου*. Sitidem ex

3. *Καύσας*. In suis signis.

7. *πρόφωβη* de Morti

i. *Πινε*

2. *Μutatione*.

3. *Θεραπεύει* & huc

1. eliciendo indicationes

2. indicationibus satis faciendum per instrumenta tria.

1. *Διαίταν*.

2. *Pharmaciam*.

3. *Chirurgiam*.

II. *Æτιologica* et *Accidentalialia*

1. *Πρόλογος* omnia decenter instituenda sunt

2. *Επιλογος* pro ratione

i. *Personarum*

2. *Temporis*.

3. *Locæ*.

Et aliarum, si quæ circumstantiæ occurrunt, observanda.

5

CASVS d. 29. februarij
1672. à Joh. Ottone.
Horstio propositus.

Nobilis 23. annorum lingua
Gallica addiscenda gratia Parisiis
commoratus sed ut ad illius cog-
nitionem eò citius perveniret,
sequiorem sexum frequentius ad-
dit cum quo et linguam et Veneream
exercitavit: statura progitus
est mediocri, corpore obesiori,
pilis albicantibus, cute ad tactu
delicatula, in rebus gerendis sege-
nior, aliquando subnoctem dor-
mum rediens conqueritur de
ardore inter mixendum circa
penis glandem, mane erat inten-
sior ardor et anxius narrabat si-
bi e' cole profluere humorem
album, tepuam, leviter, spumans-
tem cum aliquali titillatione: hu-
morem hunc glans compressa an-
te et post mixtionem fundebat,
ardor urina refrigerantium usu
intra octiduum fuit solutus, ver-
um profluvium hujus humoris
instar lactis multa aqua dis-
luti non cessabat, licet paula-
tim nunc citra ullam tentigi-
nem effluat; Traxer cum nihil me
commodi mole sentiret, urinamq
pro more.

pro more ex rubro subpallidam
haberet, pulsumq' medicorem
Medicum accedere pro veretur:
dia omnino noluit, hoc malo er-
gò adhuc per integrum mensem
afflictus lassitudinem quandam
corporis, sentit, & quam plane
erat abjecto animo, ut Galliam
derelinquens mox in Germaniam
reversus fuerit, Collegii Medici
ci in auxilium vocandi causa.

RESOLVTIO.

Apud omnes salam est. divers
sarium regionum temperies, dis
veritas etiam in corpore nostro
efficere mutationes: videlicet
diversum vivendi modum, et
ex hoc diversos mores et appe
titus, qui vel probi vel improbi
omnibus ac singulis habentur,
quorum regimini nisi frantum
rationis injiciatur nos in
multiplicia mala imò vicia
discrimina precipitant: id quod
luce meridiana clarius eluces
cit in presenti Nobilis hujus
historia quam mihi exponere
dam proposui, antequam vero
ulterius pedem moveam mi-
hi in temperamentum ejus

inquirendu

am inquirendum esse censeo, quod
 Pituitosum statuo nimirum frigidum et humidum, quod non solum
 er sum statura mediocri, corporis
 m obesitas, sed etiam pili albi
 dam cantes humoris pituitosi ac
 lane bundantiam deponant. Totum Pars aff:
 am corpus in Aëre nostro affici ex
 iam lassitudine corporis finnotes
 di: cit, sed praecipue afficiuntur
 a. glandula prostata dicta, et
 alia partes generationi in se
 viertes, testatur enim id huc
 ers morbi albi ac tenuis effluuium.
 is Ipse morbus est intemperies Morb.
 thro frigida et humida, non tamen
 et scaret malignitate et est oculis
 et ta quaedam intemperies, laxa
 spe prostaticam parastaticamque
 vi qua profluvium humoris albi
 tur ac tenuis citra ullam tentionem
 em nem lassitudinemque totius
 corpus inducens optimo
 ta jure Gonorrhoea appellari
 quon potest. Causa continens est Causd.
 is pars humoris ad prostaticam
 ius et parastaticam deplata usque pars
 dan tibus intemperiem laxam
 vero impartiens, humoris aquosi
 mi ad tenuis sine tentione
 ius effluentis, dum sanguis a corde

in illas

in illas partes impellitur, propter
 intertemperiam frigidam et
 humidam relinquitur crudus,
 et in materiam aquam con-
 vertitur, quae cum paucos has
 beat spiritus est partibus co-
 piose sine voluptatis sensu
 emittitur ob nimiam partium
 laxitatem; hinc corporis lasi-
 tudo quoniam fluxus perpe-
 tuus succum alimentarium
 subducit toti corpori. Ante-
 cedentem causam praebet huic
 affectui temperamentum pi-
 tuitosum quod facili negotio
 humores aqueos genera-
 re potest. Externa vero cau-
 sa est impurus concubitus.

Prognos.

Hic vero affectus quia ad-
 huc recens nosterque Mobilis Ho-
 mo adhuc iuventus facilius
 curari potest: si vero in ve-
 teratus soluta saniora curatus
 difficiliora mala producere
 posset, imo veram tuem Vene-
 ream, tabem, etiam cachexiam.

Indic.

Indicationes quod attinet pri-
 mo fomitem mali nempe humores
 vitiosos demoliri decet
 preparatione convenienti di-
 gestionem et evacuationem.

quoad

7
quoad exterram vero causam
conculitus impurus est interdicens
dus. Secundo si ipse morbus est pro
spiciendus laxitas enim dictarum
partium est adstringenda, et ma-
lignitas impugnanda alexiphars
maeis, semen praeter naturam
fluens non ab initio cohibendum
ne malignitas toti corpori im-
primatur, deniq. viscera totius
corporis roboranda sunt remediis
convenientibus: itaq. talis curatio. Curatio.
institui potest primo pur-
gans sequens ad pituitosorum
humorum evacuationem ℞. Elect.
diacathol. ℥ss. turbit. pulv. ℥j.
rhabarb. ℥ss. cinamom. gr. iij.
dissolve in V. card. bened. ℥iij. ℥ss.
aq. foenicul. ℥ss. M. fiat haustus
qui aliquoties repeti potest. Ad
intemperiei vero alterationem
utatur ager sequenti decocto.
℞. rasur. ligni guajac. ℥iij.
corticum ejus ℥ij. macerentur
in aqua ℥ss. per 24. horas
dein adda. flol. menth. absynth.
rom. aa. mj. sem. agni casti
myrt. ruta. rosar. rubr. aa. ℥ss.
fiat decoctio in vino ad ℥ij.
cum saccharo q. s. fiat opothema
de quo sumat saepe haustum ℥iij.

omni

omni mane et vespera. Regio
lumborum et perinæ aliquo
unguento inungi potest Verbi
gratia. ℞. Ol. mastichin. ℥j.
rutacei menthacei aa ℥ij. sem.
agn. casti. urtic. ruta aa ℥j.
ementh. caryophyll. aa ℥ss. cere
quantum sufficit pulverisatis
pulveris quibus fit unguentum
standem corpore aliquoties
purgato et preparato per
hoc decoctum et si malum
pertinacius perseveraret ma-
ximam utilitatis esse potest
sequens pulvis. ℞. corall.
subr. preparat. succin. aa
℥ij. camphor. gr. v. terra
lepnia vera. ℥ij. nucis
moschata ℥j. fit secundum
artem pulvis subtilis cuius
℥j. in vino aut ag. menth. vin
bis in die exhiberi potest. a
Viscera corroborari possunt tu
sequenti electuario quod si
mal. malignitati resistit.
℞. Conserv. rosar. beton.
aa ℥j. corticum citri con-
ditorū

ditorum elect. de Scordio aa ʒʒ.
 syrup. corticum citri quantum
 satis. fiat electuarium. de quo
 sumat Ager ter in die singulis
 rum mane, duab. hor. ante ces
 nam, et duab. hor. post cenam.
 magnitudine nucis moschata.
 Denig victus ratio requirit Dieta.
 cibos simplices et vopi succi,
 ut sunt carnes capponum et
 gallinarum, utatur magis assa
 tis eibis quam elixis, pisces
 nisi saxatiles raro in usum
 veniant, absteineatq Ager a
 cibis valde salsis, aromatizatis,
 calidis, semen generantibus
 difficultisq concoctionis. potius
 ordinarius potest esse ptisana
 hordacea, vel ipsum decoctum
 china, e contra absteineat a
 vino. siq Nobitem Agerum
 a turpi et molestissimo affe
 ctu liberari posse.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

UB

Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg
Frankfurt am Main

22 Julij 1664

118

1. Herr Decanum von Fulda hat sich zwar nicht un-
getrostig: Doch jenuen aber dem H. Doctori f. Laß
committiret
2. Uhnß Post. in Lindstedt hat sich wider instruction
geben blug über obst. alvi ac retent. urina
hat aber bey abenschickel d. H. Kutterß nicht gebrauch
wolt.
3. Der f. Gildwirth hat sich die morsel. auf vor
geschick
4. Diefenitt e. Moss. Plecken grundlich, und sehr
groß blaug, wegen d. Miltz überflug
drügel
5. Herr Straß Wrangel hat mir die
Lande vor die abriß gebotten, und den
H. Kutter zu grüß, befeh, und der Frau
Din H. Hofmeister, etwil, die zu Magaz
zu purgiren. Sie d. wegnehmung, hat die
purgation vor Din, H. Kutter vor Moss.

Anges³ bungszeit wird Haber nicht fündig können
als die pruna laxativa und Elect. d. Tamar.
fündig, hab ich ihn bewirkt, die purgans
aber vor Mons. Anges abgestrichen mit gelbes.

6. Was der fr. Leucogermis vor Strijer die
auf gutem gewerbe walde sicutus besser be-
fündig, daß die der medicamenten nicht be-
drüftig gewerbe.

7. H. Lang von Velsma is die purgation sind
gemessend und frül füngsticht.

8. H. est. Scroder fligt sehr vngewiss der vsmatz
circa regionen glij hab ich gesagt daß vsmatz
ex flat. fruvinsu. des Hrofema sal fr
wind aband gebräuchel, sagt daß ich in
möglich fische daß merzger in vsmatz

9. die fr. fugalserin sal frül ich purgans
laxat abföhl, und die fr. Puspserin ich

Electuarium.

10. H. de Famars - Ich zwar über die 7 Plätzen getrennt
befindet sich aber das große Galen, Ich aber das
das H. Katter man ungewißt, daß Chysteris Ich
Ich nicht von nicht, Ich ^{mit} 2 Seides gefüllt.

11. Das Thymian ist noch gewöhnlich auf H. Ich aber die Milch
Trinckeloch, und mit dem Bals. H. weil Ich bin
besorgt calorem p. n. sticht istan Ich ab in gewöhnlich
fort setzen Laß.

12. Das die Thymian von Kaufmann die Ich gewöhnlich
und Ich mit Wergewöhnlich, auf Ich continu-
iren gewöhnlich.

13. Ich Thymian die Thymian gewöhnlich

14. Das H. Spital Katerwalter befindet sich in utroque
Ich, das Ich die Thymian, Ich noch Ich will

15. Die Ich Thymian die Thymian gewöhnlich
die Bals. Embryon. und Ich die Thymian

16. H. Oberlin lübt den von außgang will
 sich aber bey bösem witter für fürs außsichtig
 sich.
17. H. Collarij fr. will die luten Acidularum
 aufübersetzen.
18. Bring den Besondere H. Hofmeister ein
 auf gewisse Wund selbts referiret.
19. Mitt den H. von Müßly selbts bring den
 Bringgrundel.
20. Wund den Münz auf rufft instruiret, die
 Extrach müßt.
21. H. Bryer sel den Catalogum von fortge-
 theilt.
22. Der Laminar dinn außgeliste Brust
 will sich selbts selbts H. Schuackere.
23. Moss. Virechulirde die Sympgandranz
 die Ofen die selbts auf rufft auf gelöst.

24. Zu der Bülde, ~~Sitt~~ Sitt, hab ich kein Laut noch nicht
contendiret.

25. Bitt die H. Vetter dem H. Barbier in seiner discretion
Zugab zu 2 misstlichem vorberin.

16
to se licet, et q bus modo dictum e.

Rursus Symptoma, quatenus vel minimum arguit, vel sit celerius
ledit ad vitam, vel causa morbi, officium, sunt quaeq; indi-
cationis habet.

1. Symptoma minus arguens indicat, mitigandum esse.

2. Materia mitigans Symptoma morbi illa obliqua e,
q minus nocet, vel morbo, vel subjecto.

3. Materia mitigans dolens in morbis, aut alia
Symptomata, opiata indicat non nisi magna noxa
obis corpus post adhiberi, nec nisi summa necessitate
usurpanda e.

4. Symptoma ledens celerius, & novius morbo facit,
indicat ea q natura morbi indicare solent.

Denique, his ob. cognitio, indicationis non sufficient, loci affecti
nisi qd a natura Subjecti, & a natura, prout
noster e, sumantur.

Generalissima hinc indicatio morbi plerumq;

1. Natura Subjecti, si e vel temperata, vel non multa
ultra justam temperata, indicat sui similib; gaudere &
obervari. Huic subsunt indicationes speciales.

2. Corpus temperatum indicat, appetere plerumq;
ea, q sunt salubria.

3. Corp; intemperatum non multa ultra justam,
indicat similia & salubria q se appetere.

4. Membra huc modo natura calidam indicat,
gaudere calidis.

5. Membrum frigidum natura indicat, gaudere frigidis.

6. Membrum natura humidum indicat, gaudere humidis.

7. Membrum natura siccum indicat, gaudere siccis.

8. Membrum natura calidum & humidum, indicat gaudere calidis & humidis.

9. Membrum natura calidum & siccum, indicat gaudere calidis & siccis.

10. Membrum frigidum & humidum natura, indicat gaudere frigidis & humidis.

11. Membrum natura frigidum & siccum indicat, gaudere frigidis & siccis.

~~12.~~ ^{gum} alia etiam has sequuntur indicationes dignae.

1. Morbus igitur calidus in corpore tali calido, vel in membro huiusmodi, indicat ut refrigerandum sit.

2. Corpus intemperatum plus iusto indicat, corrigi & gaudere gratijs recte & purior.

3. Membrum natura plus iusto intemperatum indicat, gaudere gratijs, secundum quosdam excessu.

4. Calidum vel corpus vel membrum plus iusto in huiusmodi natura, indicat ut refrigerandum.

5. Frigidum talis indicat, ut calefaciendum.

6. Humidum indicat, ut siccandum.

7. Siccum indicat, humidandum.

8. Calidum & humidum indicat, ut refrigerandum.

9. Calidum & siccum indicat, refrigerandum & hum,
 10. Frigidum & humidum indicat, ☞ calofaciendum &
 11. Frigidum & siccum indicat, ☞ calofaciendum
 & humectandum.

Atque haec omnes indicationes à natura corporis sumptae,
 indicant contra naturam, id est, humorem parvos & excessus
 corrigenda ☞. At cum morbis conformantur hoc modo:

1. Morbus calidus in corpore calido multum ultra iustum,
 quod sua natura corrigendum ☞, indicat, plus aliquantulum
 refrigerandum ☞, quam morbus calidus in corpore cali-
 do non multum ultra iustum.
2. Morbus calidus in corpore valde calido indicat, plus
 quod refrigerandum ☞, sed tamen non tantum, quan-
 tum in corpore frigido.
3. Morbus calidus in frigido corpore indicat, plurimum
 ☞ refrigerandum.

Quis natura partis affecta ratione resolutionum actio-
 num peculiaris indicationes de se ~~proprie~~ praebeat.

1. Membra nobis indicat, magis abluenda, magis purgan-
 da, vehementer ☞.
2. Hepar calofactum indicat, non vehementer, sed
 nimis refrigerandum.
3. Cor affectum indicat omnium minimè valuet,
 omnes fere sustinet.

Mox ratione figura.

1. figura ventriculi affecti, si & perclusis ad vomitum, indicat vomitu vobis evacuari.
2. figura ventriculi, etiam si non adstet perclusio, dispositio ad vomitum, indicat simul & vomitu, & rejectione, ut evacuari possit.
3. figura ventriculi purgæ non disposita ad vomitum, ut in valde crassis corporibus, indicat, sola rejectionem esse valendum.
4. Intestinorum figura indicat rejectionem tantum purgari.
5. Intestinorum figuram communem indicat, purgari & vomitum, & per os assumptis posse. Atque, illis magis, his minus.
6. Intestinorum figuram propriam cum hæmorrhoidibus crassis, & re plentibus atque, indicat per os assumptis tantum purgandum esse.
7. Intestini curvati indicat, rejectionem tantum purgandum esse.
8. Intestini gibbum, sicut & venter, atque, vesica affecta, si nullo sunt humorum repleta, indicant simul & rejectionem & diureticis evacuandum esse.
9. eadem si parvo sunt repleta humorum, indicant diureticis tantum evacuandum esse.
10. Pedes & pedum venter, si nullo sunt repleta humorum, indicant & rejectionem, & purgationem & pedum esse.

11. Caput si parum repletum dicit, indicant poth.
relia tantum.

12. Corporum, si multum repletum fuerit, indicat,
& purgationem, & corroborantem, & evacuationem per cr.
& naves, hinc aures, hinc naves, hinc fauces.

13. Corporum, si parum repletum fuerit, indicat, vel
multiplicationem, vel nasalem, vel q. frictions tantum ca.
pith, cura calidis hinc, pedibus, immerso calido matra,
hinc, evacuantem vi.

14. Carnosa partes in habitu corporis afflicte scabie
vel alijs, si non multum repletas dicit, indicant, vel solis
balneis, vel limimentis abstrugentibus, curandas vi.

15. Carnosa partes in habitu corporis afflicte magna
cacochymia, indicat, & purgantibus, & corroborantibus vis,
cum, & sudoriferis, & unguentis abstrugentibus mundi,
ficandas vi.

16. Habitus corporis pinguis & crassior, indicat
& difficilius purgari.

17. Habitus corporis mollior, indicat facit fluxus
alvum in purgatione.

18. Habitus corporis tenuior & gracilior, sicut est
hinc, indicat facillime purgari.

19. Habitus corporis gracilior, nigrior, & sicior,
sicut est Melancholicus, indicat difficultissime purgari.

20. Signum corporis gibbosa indicat, nec tam cito,
nec tam bene purgari potest.

Quarto, ratione Situs.

1. Natura partium, q̄ in calidioribus locis sita sunt,
vel in superficie affecta, indicat, eisdem gradibus
sic commensuratum alterius $\bar{r}$ adhibendum, quod modus
in interpretis per indicationem dicitur.
2. Natura partium, si in remotioribus & latera-
libus fuerit, indicat, pluribus gradibus $\bar{r}$ alteranda.
3. Natura radum indicat, astringentibus partes
remotiores aliquid omnium partium, q̄ per verticalem
quodammodo sit, vispendi $\bar{r}$.
4. Natura radum indicat, astringentibus & li-
sibus profluvium multum, ad opus aliquid moris
moris.
5. Natura radum indicat, ays foliorum quorum
cauda equa, Tormentilla, ^{ru.} uicibus in profluvio
multum liendo, ad opus $\bar{r}$ aqua simplici
vellet in minor dose.
6. Natura radum indicat, corroborantibus nec
astringentibus, $\bar{r}$ vispendum aliquid diureticum.
7. Societas partium affectarum, in suo situ, indicat
modum valuandi.
8. Societas partium in situ, B, cum cavo jecore,
is subiiciatur ventriculi & jejunum, imo quod

163
purgant succroat colon atq; rectum, indicat caecum
purgans, & vomitum, & dydionem purgari
potes, & magis tamen per hanc. p

Quinto, ratione acrimoniae sensus.

1. Habet sensus membrorum, sive ex natura, sive ex
gravis vita, sive ex morbo, ut Apoplethicus in fit, indicat
majori dosi purgantia exhibenda r.

2. Idem indicat acia hanc aegros intelligi posse
potes.

3. Nobilis sensus membrorum, ut scilicet dicitur
miliam, indicat acia medicamentum nuyngiam fr,
r potes.

4. Vulneris capitis & cerebri, indicat munitiam, & alia acia,
noxia r, vel usq; ad mortem.

Postremo, Indicationes a virtute sumptae hae sunt.

1. Virtus robusta in aegris, indicat, parum vel nihil
esse sperandum.

2. Virtus imbecillior in aegris, indicat, ^{quod} imperium & p.m.
habere ~~esse sperandum~~ respicienda sit.

3. Virtus imbecillior in aegris, indicat, ^{ad rem} omnium maxis,
esse sperandam r, & non nisi solam.

4. Virtus custodienda indicat, modo in eodem statu
r servandam, modo augendam, modo minueri,
dem, illa tamen, ut vel omnino cadat, vel morbo
diutius durante, impar & inferior tandem succumbat.

5. Virtus imbecillior in daturis morbis, q̄ dum
 ut non potest usq̄ ad statum, indicat morbi cura,
 non aliquid p̄sumendum, & virtutem r̄ argu-
 dam.
6. Virtus imbecillior in acuto morbo, q̄ cito h̄r,
 minor, indicat virtutem, vel factum ḡservanda,
 vel non adeo m̄menda r̄.
7. Virtus paulo superior morbo, indicat salutem,
 in fine r̄ta fieri potest.
8. Virtus paulo inferior morbo, indicat salutem,
 ut non sine omni r̄ta fieri.
9. Virtus multo inferior, indicat, nullam salutem,
 omni fieri potest.
10. Virtus omnis, sed imprimis vitalis, indicat con-
 servandam r̄ sui similibus.
10. Virtus vitalis indicat r̄fici restaurations, vel
 spirituum, vel humorum naturas, vel solida d̄tata,
 q̄ alius dicitur r̄fectio & r̄stitutio.
12. Virtus in spiritibus deficiens, indicat, r̄ficiam,
 dum r̄, & respirations & transpirationis, & per
 eum, q̄ ex sanguine transmittitur, r̄porem.
13. Virtus in humoribus deficiens, indicat, r̄
 reddendam potu & potabilibus.
14. Virtus in solidis deficiens, indicat, restauran-
 dam r̄ p̄ solidam nutritionem.

15. Virtus subitū cadens, & non ad rō multū
deficiens, indicat, ut reficiendum quicquid subitū
pluribus, vel alimentis, vel potabilibus.

16. Virtus ex irradicatione maxima plurimum de-
ficiens, indicat, subitam non fieri, et postionem,
multo magis repletionem vel remissionem.

Hae Judicationes non tantum generales, sed etiam spe-
ciales ad imas pertinent. Sed cum harum quoque
multitudo magna commutat, ordo inter eas debet
inveniri. Itaque compositae indicationes in analyti-
cum prius plerant, ac hoc statim in simplices
accurate resolvantur, quia unaqueque indicatio dorfim
consideranda venit. Primum ordo simplicium quoque
disponatur merito, cur hoc vel illud prius in offitium
veniant, cuius mensuram Galenus in tribus hisce: 1. digni-
tate argenti: 2. Collatione causa & offitii:

3: Causa, siue qua non, artificioso profuit, & cum
humani artifices proficiunt, ^{non} reputatione dicitur
imitantur.

Si in unum spectant, consuetudinis omnium indicatio
dicitur, & facit ratio: unde et indicationes a vni-
versalibus sunt scilicet, vel ab alijs principa-
libus. Si unius, & invicem indicationes inter se
pugnanti, unde quaedam gra indicationes dicuntur.

unde indicat esse preferendam, & alteram non omni;
no negligendam re, verbi gratia:

1. Morbus Melancholicus obfuscat & putrescentis in
Sylone, indicat, nigra re recomenda per albuma.

2. Virtus acri Imbecillima, ad Synusam usque, & x va;
post nigra ^{alio} fatentis ad cor emergente, indicat nihil re
revalandum.

3. Virtus radum indicat huius tantum rationem
re habendam, & ois alias, donec vires redierint, ne;
gligendas re.

Eodem modo fieri potest, ut virtus sit aliquanto
imbecillior, tamen modicior robusta, q. dicitur se
ad declinationem morbi, & stiamsi vinnat, sius
punitate in se usque subsistat, cuius rei exemplum
in stiana nosse hac, cui modicum neglecta vir;
nisi, ut citius desinat, dandum huius indicat re.

1. Tertiana nosse indicat morbi actione accepti;
modum quemprimam re, ne morbo sine p. trahat.

2. Morbi actio acceptanda, indicat, & purgan;
dum & aliquid re.

3. Virtus acri huius aliquanto imbecillior, indicat,
hisc impediri actionem morbi.

4. Collatio dignioris indicat, tertianam nossem
actione morbi re curandam, & videntem, q. post
morbum refici potest, negligendum re.

Contra in febre quoniam acuta, quae citius terminatur, et virus valde affligit, et morbo, et tunc aliud dandum est. Secundum has indicationes.

1. Morbus febris ipse magis, indicat, et attendendum est per refrigerantia et humectantia, et hinc aliosque humores peccantes purgandos est.

2. Virus imbecillior indicat, non sine omni cura fieri purgationem, et alias in Volumentia morbi laborantes, periclitari.

3. Collatio indicationum docet morbo est medicum, et virtutem non omnino negligendam est.

Sed in indicationibus, differentibus, et alijs similibus, collatio omnium iustitiam edam tria: 1. Dignitas indicat est perferendum indigniori: 2. Causa morbi indicat, prius perferendam est, quam morbum, et ab ea efficiatur: 3. Morbi multo differentibus inter se in.

Sicant se ordine curandos est, quoniam causa sine qua non, docet. Digniores a. sunt affectus, quae magis urgent, vel magis periculum monstrant, habentur in.

graves debet ad quos primum curantis spiritum dirigat. Item c. Urget a. maxime vitus, si modo inferior morbo p. Sed cum imbecillima seque inveniatur, ut iam iam praeteriri debeat, ac morbi initium praestat.

Quibus si vixit non adeo laborat, natura subjectionis causa actionis praestantioris consideranda est,

Et si periculosa ra laborant, secundas tenet indicatio
si natura subiecti in causa actionis sumitur. Proferuntur
si in partibus hominis in partibus, indicatio a magnitudine
morbi, vel et aliquando Symptomatis, sumitur.

Alteram refert, si ad nullum adus in partibus respici,
cuiusmodi sit, nimirum, ut causa morbi pinguis, mor-
bus post pinguis curatur. Causa hinc intelligitur
potissimum de interum duplici, vel de phlogosa,
vel de cacochymia, de quibus tollendis in cap.
quod dicitur non plura. Cuius hinc de futuri
morbi, istis de presentis morbi causa agitur, ta-
men rationem tollendas ratio manet, nec aliud est,
quod plura morbi, cupit curari non potest, nisi
pinguis totum corpus curatur. De Gal. de locis aff.
cap. 3. Partis affectus localis adhibentur, pur-
gatione totius corporis permixta, ratio quod in plerisque
totum rationem habet causa, quorum partes hinc
affectus. Sed tamen fit, ut causa sit sublati,
morbi solus morbum possit: unde haec indicationes.

1. Morbus in fine $\overline{ro}$, generis $\overline{ra}$ ex $\overline{ro}$, in-
dicat facile diffusi potest, de causa sublati, tollitur
refertur
2. Morbus in fine $\overline{ro}$, generis $\overline{ra}$ ex $\overline{ro}$,
indicat diffusus Alvi.

3. Morbus in facho esse, qd fit ad huc, & qd par.
him fit in die in generatione, partim genit, indicat
utriq; qd futurum est, & causa, & morbus, atq; illi pign.

4. Morbus in facho esse, qd non amplius dicitur causa
habet, indicat morbum tantum curandum est.

Postremo fit, ut morbi plures, & indicationes ab
re similes dissentientes, concurrere possint, tunc
consideranda est causa sine qua non, & intelligam;
dum est, ut utriusq; morbi, sine quo alter curari non potest,
pign curatur, utriusq; gentia: Inflammatio in ulcere
cum cavitate, indicat, utriusq; unum post, utriusq; curari
regim, nisi pars pign inflammata ad naturalem tem-
peram reduci sit: ut in multitudine morborum
dissentientium uno tempore est, qd prescribit, qd, a quo
est qd cum quo, & qd post quod, sanari potest, utriusq;
gentia: In paralyti nervi, & sicciitate membra
musculorum & nervorum, orta ab atrophia hepatis,
& morbo hac a colica frequentiori, & etiam
nephrosi saepe videtur, non per paralytis initio
sanari, sed primum necesse est curare Colicam &
nephrosim, ipsaq; discernere ventris: & desinere in
hoc hepatis: postremo, reviviscentis sanguinis
& carne, ipsam constantem & nervi reficiantur.

remedium optimum remedium: aut materia mult.
vicia: De illa valent Judicationes hae.

1. Morbus, judicatus propria Crisi, indicat nihil novam,
dam, vel nihil in morbo amplius agendum esse. Hippo.
Aph. 20 lib. 1. Quae judicantur de judicatu sunt inter,
græ, magis, novam, magis, novam aliqd, hinc modica,
mantis, hinc aliter imitando, sed finem operatur; de
alibi libro de humoribus ipsorum fieri veritas.

2. Morbus in crisi propria dum fit, indicat nullum
remedium esse optimum.

3. Morbus, cui nulla sunt remedia paria in uni,
versitate mundi, vel in vicinis regionibus, indicat
morbum non esse curandum, aut saltem cum p.
dictione.

4. Subjecti natura indicat parte corporis sumi,
nati lapidum, cum non amplius crescat, resistit, ^{hinc fieri}
post, de a medicamentis abstinendum est.

5. Virtus morbo multo superior, morbum se hinc
auxilio curari post.

6. Virtus morbo multo inferior, indicat, vel curam,
dum cum p. dictione.

7. Virtus ut ut parum valeret, si gesserit ad futurum
naturam morbi, utc ro' uel, duraturum sit, indicat a cura
abstinendum esse.

8. Virtus plura vicia, imprimisq, in aegrotis morbis,

unumquodq; non ex accidente generatur
et in quod ultimo resoluitur. t. 22.

Forma, materia potentiam actuans et
ipsius essentiam Determinans, rei quod dita
tem dando. et Privatio absentia forma
in subiecto habili.

VII. Haec ~~autem~~ ¹ principia non solum ad trans
mutationem corporum naturalium concur
runt; sed et ex his materia ac forma.
Similiter in re constituta manent; et constituti
onis sunt principia, et sub natura voca
bulo comprehenduntur l. 2. phy. t. 10.

VIII. Forma ^{quidem} ~~autem~~ ^{et rectius} melius quam materia
natura dicitur t. 11. 12. et ab hac forma
scilicet dicitur natura principium activa;
a materia vero passivum.

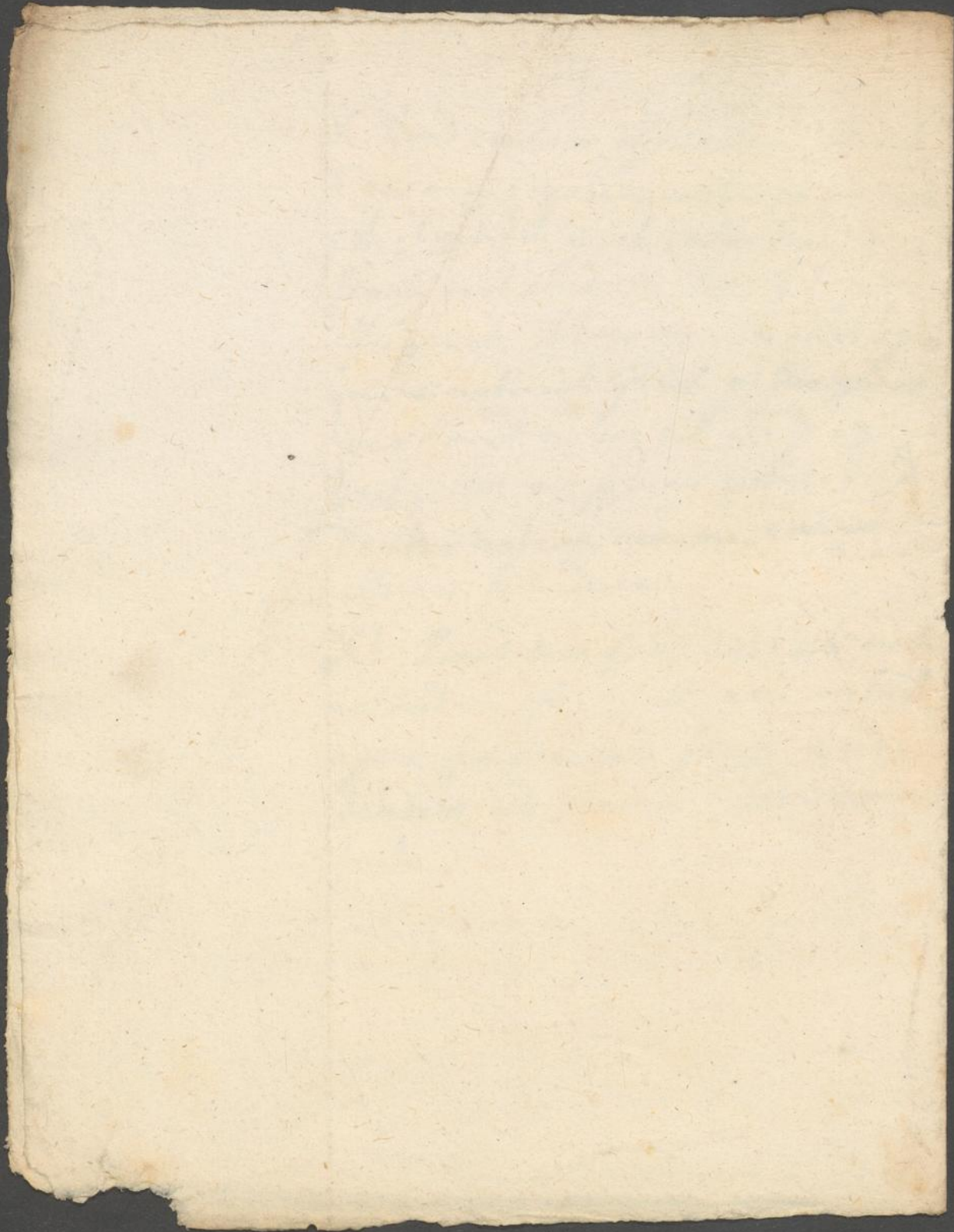
IX. Per causas ~~autem~~ ¹ autem ex materia
res fit et per formam subtrahit; in super ²
requiritur efficientis agens ob certum finem;
quatuor causas a Philosopho enumerantur
t. 28. 29.

X. Quod causam efficientem attinet,
Deus omnis natura author et pater
est. Condidit is ab initio tam q̄
sensib; sunt obnoxia, tam q̄ sensus
effugiunt. Eternam in didit legem
qua si naturali q̄libet in suo genere
persistere, ne eas talis de propeza
rent. Hae in sp̄iali notati vne
dicitur natura rerum, causa
efficiente secundaria.

XI. Quod vero finalem attinet
notandum est Naturam nihil
agere frustra, et semp eam
tendere ad finem. Sic omnia
facta

et.
ras
s
m
k
za
t
l
a
XI
p

J. D. Hoffm. Mand. ad Med. Part. 2

Multae causa: quae hanc tunc primae
sunt et secundae. Ratione primae effendi
se in tempore accidentos in partem non duntaxat
habitate Gal. 2. sympt. caus. 5. imbalances
les, et materiales cum humoribus
sunt benignis et malignis, ~~cum et~~ cum et
sive humore ~~spiritu~~ vel a rebus naturalibus
v.g. calido et humido v. gr. cerebra,
faturum defectu; vel a rebus non natura-
libus, aere, cibo et potu, ebrietate, suffocato,
vestibus, oneris capitis legumentis; vel
a rebus p. n. veruob, lapidibus, telis etc.
exaltata. Primum et secundum spiritibus
accusant Ch. in un. Paracels. l. 10. de cap.
ad v. v. v. v. Cephalalgia differentia
stunt a modo, subiecto, caasis. Signa

Diagnosica quod attinet ratione subiecti in idiopathica
habitu aut potu occupat. Symptomata
ab utero in synipite, aut ab humoribus
aut venter in ant. non; ab hepate in dextro,
in venter in sinistro latere plerumque se
ratione cause biliosa cephalalgia bilis
signa, pituitosa pituita signa manifestant.
Symptomata vero signa discenda sunt

Frigidam cephalalgiam frigida
nitentem signa in

ex Hippocratis aphorismo 48. sect. 4. 1. et 26.

sect. 2. II. sectionis 6. 32. sect. 4. ut et
3. prophet. 11. Coac. praenot. de dolore cap.

et 3. prognost. 30. quibus adde Galen.

l. 1. ad Glauc. in fin. comm. item in prophet.
et aphor. Hippocr. a quibus sua mutuata sunt
Scriptores.

et vires
consecrator.

II. Carationis indicationes curatores, quod ubi
vires et vitales eo tendunt ut dolor leuiatur, unde
lenicatio illa respiciunt doloris causas, vel
dolorum ignem, aut partem laborantem.
Ratione causa intemperies, alteranda, materialis actum
examinanda, disiucunda etc. Dolorem seu
ignem leniunt quia iacundam sensationem
pariunt. Partem actum dolorosam auferendo
et uellendo scationis condania respiciunt.

Hic itaqz indicationibus ad Opidia prouidendum.
Chirurgia suadet Venesectionem, Arteriotomiam,
cucurbitulas, frictions, fusticulos, vesicatoria,
e quibus hoc vel illud medium pro circumstantiam
ratione seligendum. Pharmacia suadet excrementa primo
uniuersalia vomitoria sicut. purgantia, sudorifica
et diuretica, et particularia masticatoria sicut.
stermutatoria, fumos tabaci, nuxis mops. etc.
Deinde alterantia, et aliquando narcotica. Praeuisis
uniuersalibus autem excrementis et alterantibus pro conformatione ubi
in dolore capitis calido

R. Aq. Ros. ʒj. fl. Sambuci. Fœnic. ana.
ʒʒ. Albuminis ovor. num. j. Croci. scr. ʒ. Mi-
sce, & applicetur fronti & temporibus.
Item, R. Ol. Rosati, Aceti, Aq. Ros. an. q. s. pro
epithemate.

Item, Vng. Alabastr. cum Vng. popul.
Emulsio amygd. & nucl. perscor. cum aq.
semperviv. &c. addito nitro prapar.

Item, Canc. fluviatiles cum aceto rosat.
& aq. Verben. confus. & appos.

Item, Panis tostus aceto sambuc. aspersus
& temp. applicatus.

Item, radix plantaginis pro amuleto.

Item, vesicatoria ad colium.

In causa frigida ven

adhibeantur flor. Anihos, Cha-
mam. Melissa, Stechad. Arab per decoctio-
nem in aq. Verbena.

Item, cum aq. chamam Verbena, Melissa,
ana ʒ ij. Nucleor. perscor. ʒj. f. Emulsio pro
Epithemate.

Item, Lauri Bacca pulverisata cum olio
chamamelino & rosaceo tetantur pro Lini-
mento.

Item, Aqua Lilior. conwall.

Item, emulsio sem. Cannabis cum aq. Ver-
bena & chamameli facta.

Item, Pileolus gestetur cum flor. chamame-
li, Anihos, Herb. Beton. Majorana, nuce Mo-
schata, Mace, Caryoph. Ambra & Moscho.

Item, Raphani radix incisa & apposita.

Item, Radix pimpinella masticata.

Item, Camphora in vino soluta & ap-
posita.

Item, Mitrid & Theriaca.

Item, Epithema de flor. Sulph. in nodulo li-
gatis & vino coctis paratum.

Item, R. Pulv. xedoar. ʒj. Aq. betonic.
verben. sambuc. ana ʒj. pro epithem.

Item, R. Serpills, MR. Pulegii, p. j. in-
funde in aq. Rosar. lb. ʒ. aceti ʒj. stant in loco
calido, postea petiis applicetur fronti & tem-
poribus.

In hemicrania specificis profect

R. Absynthii, p. ij. Rad. Cucum. Asinini,
p. j. coqu. in vino, & spongia novâ calidâ ad-
hibeatur.

Item, Aq. Artemis. eodem modo usur-
pata.

Item, Lauri Bacca cum croco, Fol. Ruta ac
sem. Sinapi terantur in aquâ Majorana pro
Epithemate in causâ frigidâ.

Item, folia Tabaci recentia exterius ap-
plicata.

An alias Vomitus conueniat in Doloze capitis,
 an caput ebrietate grauatum reuerata ebrietate
 curandum, eius generis alia exponit Pons
 problem. de. 2. q. 1. 2. # orationem specularem
 quae molere. teiusseu uide, quibus adde
 uellem et Sennerthome, qui Medicinam Germanis
 faciendam germanis satis scripserunt. Tully
 latet Seney illa spine, non densum donec
 emittat cum filis Tapesa cibis. Quod Graeci,
 Arabes, Itali, Galli suis esse possunt, id nostri
 nostri illi uideri.

Biata his omnibus
 ante dictis respondet.
 Aer in calida affixid,
 abus laquior et refuse
 rano, post cenus in
 mudi uis, motu uide
 cibum, excrementorum
 excretio debita. in
 frigida contra.

De Vertigine

III. Nomen Vertigo habet duplex, dicitur
 Sirog, Gal. 4. uideat. acut. t. q. 2. b. xolod. uog,
 uide supra pag. 96. Et Definitur Imaginatio
 pars apparenti circumstantibus capitis et
 et obiectorum, modo simplex, modo tinctiosa,
 pendens ab inordinato spiritu animalium
 in cerebro motu.

Generis breuipia forme ponitur Imaginatio
 deprauata. Imaginatio autem homo caput
 et externa moedi. circulanter. Ratione
 autem salua manet et Memoria. h. a. uisu
 u. g. arsa dehis. Sicutq. com. anis. laborat simul.
 Si oculis clausis sola Imaginatio, aut eis partib.
 decepta. potest q. can. Mercato. Sp. autem
 Vertiginis Subiectum est caput et quidem h. pars nob. h. s. rona

Cerebrum, quando est. meatus Cerebri maiore,
 res ventriculi sub. anteriores et posteriores,
 vel minores. Spiritus in sua thesa non recte
 retinent. Accidit autem id vel per rationem
 pathicam vel per sympathiam. Gal. 3. hie.
 aff. 8. quo modo et ventricula, quod
 alijsque partibus inferiorem omnino solet.
 Gal. 4. aphor. 17. Causa immediata motus
 est spirituum animalium deparatus. Motus
 ab eis est flatu, vapores Chemicorum
 coram refinasque et sulphurea a sanguine
 bile, pituita, melancholica animi,
 ipso fieri; temperamentum Cerebri
 frigidum et calidum nimis, haud ita
 a spiritibus, seruuu; vel e rebus non
naturalibus aër subito mutatus, auspiciis
 Hipp. 3. aph. 17. hyematis, 3. aph. 23. prosperis
 et alto; ubi et patet flatulentia, inedia,
 profunda cogitatio, Motus nimis et
 turbatus, exauctio debita suppura,
 medicamentis. sicut et exhibitum Hipp.
 2. aph. 38. Vena nimis in fenibilibus
maxime; vel e rebus p. n. E rebus
 p. n. iches, ceteris, meatum angustia
 hypochondriaca passio, febris;
 quom ope et rithidum flatu generari potest.

qui vitio propria

temore quia vel
 ad op e ubi
 naturalibus

Hipp.

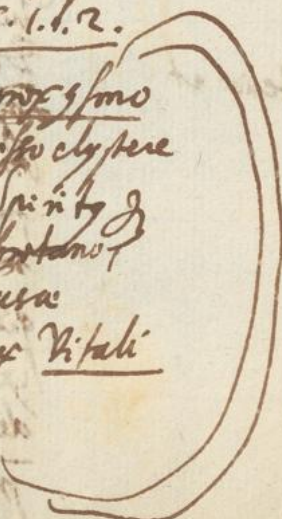
Ven

Differantia Vertiginis desumitur ex genere
 et modo, subiecto, causis. Signa Diagnostica
 quae altinet, ratione generis Vertigo alia simplex
 est, alia tenebrosa, alia caduca penitus: ratione
 subiecti illam q̄ a centro primaria affectione
 oritur, sedunt capitis dolores: q̄ a vertigine
 rem oritur, eam monstrat vertigine moros et
 nausea, si ab utero uteri morbo procedunt, calidam
 seu ratione causa caloris monstrant signa,
 frigidam frigoris, biliosam bilis etc. Quo ad
Prognostica si vis non tam periculosa affertur est
 ut excolericos et peresentiam quidem spectum
 in senibz. Terminatione saepe in Apoplexiam,
 Epilepsiam, Strenit. Men. P. d. Celsi Aret.
 1. Diut. aff. 2. Galen 4. rat. vult. acut. t. supra
 lit. 3. aphor. 17. Hipp. 2. coac. Prax. c. 1. l. 2.

et per consensum
 quidem et a causa
 calida

III. Curatio Vertiginis alia suscipitur in Paroxysmo
 alia ex tra Paroxysmum In paroxysmo q̄ misso clypere
 vena secatur, ligatura et frictio instituitur. Spiritus q̄
 flatulentia digeratur et desubicitur, utra abstrahit
 serpillo, s̄ formam noct. Utra paroxysmorum causa
 ex indicatione Præseruatoria tollenda, et ex Vitali
 bona Dieta q̄ abibz prospiciendum

Ut autem humor redundans in capite spiritibus
talibus originem sibi in medio solletur, Chirurgia
sualet. Itaque sectionem et Arteriotomiam in cubito
et in qua abundet Sanguis; fronti, oculis quoque et
cucullibus; Pharmacia vero suadet primo

Interu exanthia:

emittentia, purgantia, sudorifera et diuretica,
ut et particulares capitis exanthionos, emittit,
pharmacia et similia: deinde alterantia
pro varietate humorum varianda. Externa
vero intercipientia aut repellentia ipsos

capores: Dieta denique suadet aërem pu-
rum cibum non flatulentem, pauca et facile
concoctiois. Cae vitandum s. aphor. 64
et et Vinum in calida, Postquam vero modice
somni medicam, animi libentem, ab omni
lubricam, et abstinendam a Venere.

Arteria et

De Vera sectionis usu in rethigione
sive Paratoma problem. Medic.

An temperies vel tumor sine sapore rethigiae
producta possit, an repellentia eorum habeant
in rethigione per unguentum partia in feron,
quomodo prospectus ab alto. Rethigione
exitet, exponit Senertz pag. 291.

de rethigiae. Επιπροσ alias et satis
proficua medicamenta sequentia sunt in hoc morbo.

℞. Cardomomi. Graner. Paradysi, sepidis
masticentur, vel pulverisentur, & in brodio
sumantur.

Item, Cubeb. gr. vj. vel viij. contunde & in-
funde per noctem in vini ℥ijj. coletur, & ebi-
batur manè.

Item, ℞. pulv. Euphrasia cum fl. ℥ss. Macis
aceto prap. ʒj. Coriandri prap. ʒj. Beton.
scr. ʒ.

scr ʒ Cubeb. scr. ʒ. Sacchari candi. ʒvj. f. pul-
vis, cum pane tosto ex Malvatico, m. v. q. s. s. s.
mendus ʒj. pondere.

Item, olei Fœnic. Anisi. ana. g. iij. in jusculo.

Item, ℞. Pulv. Abrotani. ʒj. Oxymellis ʒj.
Misco in causâ frigida.

Item, ℞. Spec. Diambra. Diamoschu ana.
ʒj. Aromat. Ros ʒss. Coralli rub. prap. Succini
albi prap. ana. g. xvj. Cardomomi. Nucis
mosch. Macis an scr. ʒ. Sacchari. ʒv. cum aqua
Rosar. f. Confectio in Rotulis; adde sub finem
Ol. Fœnic. Anisi. ana. gutt. vj.

Item, ℞. Marg. prap ʒj. Ol. Caryoph. gutt.
vj. Nucis mosch. destill. g. viij. Sacch. in aq. ros.
opt. solut. ʒviij. f. Confectio in Rotulis.

℞. m. ℞. fol. Euphr. ʒj. strab. arab. fl. la-
vend. 6 ʒij. Macis ʒj. Cin. ʒj. Sach. ad pon-
dus omnium dosis ʒij.

Item, ℞. Nuc. mosch. ʒss. Euphras. ʒij.
M. dosis ʒj.

Item, ℞. Spec. diamosili dulc. ʒj. ol. nuc.
mosch. ʒj. ol. succ. albi g. iij. Ambr. gr. iij. Sa-
chari in aq. lavend. sol. ʒijj. f. conf. in rotulis.

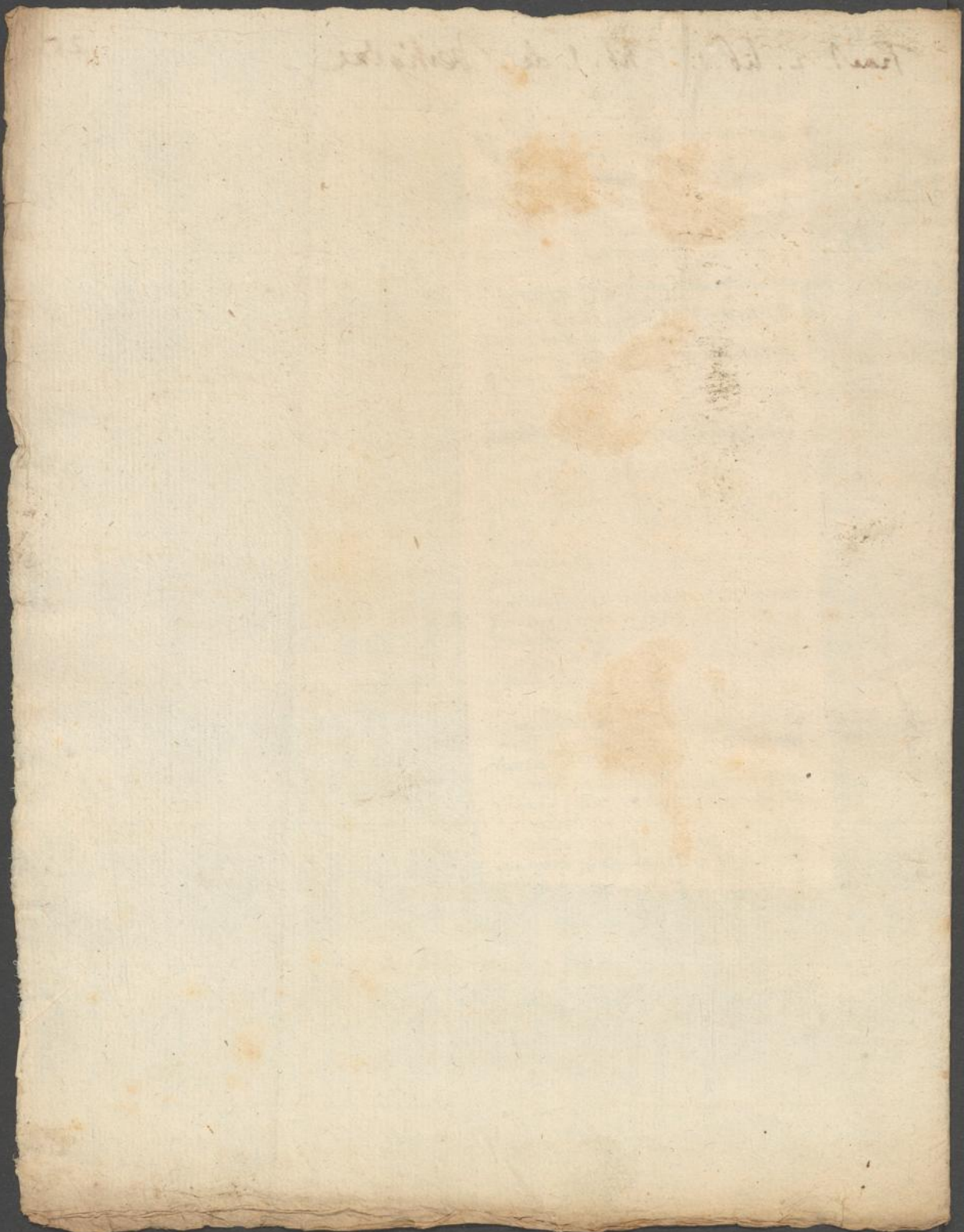
Item, Essentia Ambra:

Item, Pulvis Cinnab. ver. compositus.

Item, Lixivium & bals. Agnicola.

Item, Stercus Paronis specific. sumpt.

Item, extra pulvis bombycum, pingued.
damarum & colubrorum.

Liber II

TRACTATUS POSTERIOR

De Praeceptis Medendi Specialibus.

Sapientius diximus Part. 1. c. 2. sed. 2. Artic.
1. de Nosol. Thesi 2. quod Morborum
tres sicut differentia, cum Alij Morbi auddant
ratione Intemperiei, alij ratione Conformationis,
alij demq; ratione Soluta Unitatis. Itaq;
opera praestitum esset pro triplici Morborum
haec differentia, tribus libris ad illos
occurrandos remedia specialia describere.
Qui tamen saepe coincidunt, ideo et libro hoc 2.
~~tractatu hoc potest~~ illos conjunctionim tractatus, Morbes in specie
exponendo, tam Externos quam Internos

Punctum 1.

De Morbis Externis

Externi morbi varij sunt comode referri possunt
ad tumores, Cutaneos affeçto, capillorum vicia,
ulcera, vulnura, luxationes, fracturas.

Articulus 1. de Tumoribus.

Thesis 1.

Tumores alij sunt maligni, alij malignitati
expertes. Maligni sunt bubones, Carbunculi, maligni,
Morbilli, canola, Elephantiasis, de quibus suo
loco agitur in explicatione Morborum

A.

201937209 211717 1A 1T

Moderni Medicinae reformatores, qui asserunt
 Sanguinem nec ad rarsa nec ad visus redimere
 posse, aegre ferent, nos in frontispicio statim
 Sanguinem accusare, tanquam causam
 viciorum morborum. Sanguinem enim nunquam
 redundare firmiter credunt, unde et Venae
 in usibus modice damnant: Quod nulla
doctus indicatio Venae sectionis. Hec enim vel
 quoad rarsa, vel quoad visus sanguis ^(airat)
 abundat. Illa namque quae ad rarsa dicitur
 plethora, fit per ebullitionem sanguinis,
 ubi non tam sanguis peccat, quam fermentum
 tum malignum ebullitionem exortans,
 quod si exstinguatur, eam quae cessat
 gam. Quam rem ad visus plethoram
 appellat, ridicula ipsi est. Est namque
 sanguis thesaurus vitae, in quo ipsa anima
 consistit, tale S.S. in quo visus fundatur,
 quarum nunquam imaginatione potest
 concipi abundantia vitiosa. Ad haec,
 Sapientissimus Creator, omni certa mensura
 condidit, nec in superfluis abundavit,
 unde et maius, quam vis et alimentis
 boni sui copiose nutriantur, et alio
 quae creantur, nunquam plethorici evadunt.

Præterea (addunt) si abundaret sanguis, proinde
 Natura pretere ipsi exdormiat receptaculum,
 quo alio modo coctis humoribus contuluit. Quia
 ille sanguinis abundantia in principio morbi
 inedia potest inhiberi. Rastri (aiunt) et
 septationales V.S. non astricti robustioris sunt.
 In febribus malignis (perquirit) rem sanguinis
 detractionem non urget malignitas. Sed
 (respondent Viri Docti et Periti) Vera pestis
 non obstantibus his dubijs, ex Gal. M. M. g. c. 4.
 et II. non contemneret, potius remedium optimū
 et generosum statuerendum est. Levis plethoram
 ad vase attinet, accidat ea ab ebullitione
 sanguinis, quoniam, quæso remedium
 efficacius huic plethoræ subueniet V. S.
 Levis enim quavis ebullitio vix terminis et vase suo
 continetur, ipso ~~inchoante~~ atq; adeo sanguis ebul-
 liens, angustis spacijs inclusus exitum et affectat, et
 quandoq; sibi perit per hæmorrhagias naturalem, et alia
 rum partium non sine ægri alleviatione. Quæ ta-
 men non semper naturæ relinquenda propter ali-
 incommoda, quæ sicut non sine causa metuenda.

Sed regeat ~~Crispella~~: Malignum illud fermentum,
midant, ebullitionem excitans, in prima Serba ⁱⁿ focandum
a medico, atq; ita natura sui currentium. Verum
enim vero omnem sanguinis ebullitionem a fer-
mento alyro, eod; maligno, sanguini extingeg
accedente, omn; nigeas nobis videtur postulatum.
Quo mo ebullientis sanguinis principium mitum
secus potius esse, et quidem salimum, in sero san-
guinis delitescens, non adeo difficile esset pro-
bati, si res id exigere. Sane ebullitionem a
quadam malignantate non semper omn; ejusdem
in febribus adentibus absentia satis evincit.
Quod si autem a sero abundante tahi fit e,
bullitio, quadam citig remedium eandem pote-
rit sedare, quam miminatio ejusdem feri, non
tamen per alyron id educendo, cruditas enim
et principium febuis purgationi obstat; sed
potig immediate ex sero in quo feruet, ex
ipsa miminum vena ~~ed~~ educendo. At una
cum sero laudabilis quoq; sanguis reperdit;
qui tamen, qui thesaurig fit vite, omnib; mo-
dis sit custodiend; potig, quam prodigendus;

36
Nec illud abundare unquam potest in corpore, si
non in quo epur vires, ~~metab. idem~~, atq. p^{ro}vide ple
tissimam ab vires r^{ati}onalem existimat. Sed nostrum

fam non est inquirere, quo sensu S.S. animam in sanguine
consistat dicere dicat, non disputabilis, an h^{ic}cat dignata
alia, prater Theologica, q^uo s^{ic} probare, et an non saltem
faciat de genere in gen^{er}ali ex sacris literis opinionem
quandam medicam confirmare conat^{ur}. Hoc certum est S.S.
interdum loqui in iis, q^uae ad fidem non faciunt, secundum
opinionem Vulgi, id quod vel unius exemplo Luna,
q^uae luminare magnum vocatur, posset ostendi. Sed
missa ea jam facimus, q^uod ad sanguinem nostrum re
vertamur. Notum a. et eundem potissimum met^u
tioni miserere, atq. hinc non nichilominus thesaurum
vita dominari posse cum vita, et motu, quidem
ferè sit labitudinis, q^uod per consequens quomam
communis omnia atq. sit met^uo, huius verò
materia sanguis, in sanguine animam consistere
non incongrue dicitur. Et cum calori nativo fabri
hum^u subministrat sanguis, quis dubitabit in exco^{er}o
undem posse peccare, copiosum sanguinem calorem
fabrere, cui vim miserere, non aliter ac niger
h^uiorum struis subiectum ignem suffocare con
suevit.

sciret. Quapropter non videmus, quae blasphemiam
resundet ex asportione plethorae ad vires in Sapi
entiformium Creatorem, qui omnia ponderare men
tura & numero certo, scit. Eum vero eo ipso
ta quaedam harmonia & proportio colligitur, quae
tam in excessu, quam defectu vitari apta nata
est. Quod autem macilenti quavis non sicut
plethorici, etiam si nutrant boni succi cibis, &
coebersa quoque consentiant, exi non tam pletho
rae existentia universalis deneganda, quam caloris
minuti virtus, ibidem copiosum pabulum exigentis
colligenda. Receptacula poro pecuharia nul
li humoris abundantiae extrahit natura, sed
humor abundans eodem gaudet diversis, quo
idem humor mediocri quantitate. Solet vero
abundantia illa et per mediam corrigi, ast, illud re
medij genus tarde est operatiom, adeo si cito fit
agendum, plane ineptum. Allegata experientia non
sine causa dubia nobis apparet, cum & nostrates
rustici V. S. pro panacea habeant, & quos apud
Meridionales eisdem viracitatis homines tanto
occurrunt numero, quam in nostris regionibus.
In febribus tandem malignis vena secliter non

indicata à malignitate, hoc n. utiq alexipharma,
 cum posset posuit, sed à febre, cui malignitas
 conjuncta est. Ubi tamen accurate omnia pen-
 sitanda, & indicantia cum prohibentibz libranda,
 re huc in parte illius, quod magis urget negli-
 gatur, minus vero principali indicanti ferantur
 suppetie, sed huc omnia protaxiem exposunt
 tractationem, quam quæ angustus Epistolæ
 cancelli michi dedit. Quæ pauca tamen huc
 de materia pro nostri qdum ingenij modico
 dicta sufficiant.

o

[Faint, illegible handwritten text in a historical script, possibly Latin or German, covering the upper portion of the page.]

[Faint, illegible handwriting at the top of the page]

[Faint, illegible handwriting in the middle section]

[Faint, illegible handwriting in the lower middle section]

[Faint, illegible handwriting at the bottom right]

¶ quæ in re *Aridula* naturales et artificiales maxime
prostant, et olim expertus sum in Illustrissimo Comite Gustavo
G. F. Osteocolla. facula multas quoque fert suppetias.

§ Periculosiorem inflammationem non vidi eam, quam anno 1653
passus Valentius Sandius, Chirurgus noster Autiey, iuxta
intestinum rectum, à defluxione copiosa partium superiorum.
Radix Bardanae in cerevisia pro potu ordinatio usurpata, magnam
tulit auxilium, opem et solatium.

¶ Sæpe tamen abeunt ultra suppurationem, si Bezoartica
exhibeantur, et externè Empl. de melilot. applicetur, ut
Marpurgi multoties expertus sum. Dedit autem plerumque Puterum
Bezoarticum Sennerk, et Arcanum duplicatum Myrs.

¶ aut abietino.

Nos modicam viam elegimus signe pag.
Abusum Vena-sectionis detestamur, ne tamen
propterea Vena-sectionis usum verum reiciamus
aut damnamus. Sape enim fermentum sanguinis
non potest creari, aut postmodum tolli, nisi

ebullitio sanguinis distatur et Vena secedat: ut merito statuamus
Ad remitt. EX CESSIVA CORPULENTIA aut dicit

à Carnis aut adipis augmento, in illa prodest largius
sanguinis missio, frictiones, ieiunia, alimenta et
medicamenta siccantia: in haec res adipis tollitur
per calida, diuretica et amara. INFLAMMATIO

à sanguinis vitio
etiam varios morbos
oriri posse, et inter
externos quidem
sequentes.

patet ex calore, rubore, dolore, tensione, remittentia
et pulsatione. Prodest hinc Vena-sectionis, Purgatio, Alteratio,
Resolutio, Repulsio, Interceptio, Deinatio et Dissectio, et
pulveris deducit Jonsborg p. 260. Sume autem necessaria in super

hic sape est Diaphoretica per alexipharmaca
expulsio. BUBONES alii maligni sunt et contagiosi,
alii non sunt maligni. De illis suo loco agemus.
Hi res vel sunt Symptomatici, vel critici; accidunt
vel axillis vel inguinibus. Critici sane requirunt

curam. Symptomatici ut inflammationes debeant tractari.
Quo ad Suppurationem prodest Emplastrum et Balsamum
Sulphuris, Rutandis. PHRYGETION cedit oleo
Guaiacis. PRIMA et FURUNCULUS facilis suppurantur
et leviter curantur, pueris familiares potissimum.

PAROTIS repulsionem non patitur.
Si non potest discurrere, suppurationi promovetur
Emplastrum diaclyd. compos. et nicotian. Sicutem
à toto dependet totij, si à Cerebro, cerebri evacua-
tio instituenda. Criticam Nature viant.
In nostris febribus petentialibus anno 1638.
plenus fuerunt symptomatice et lethales:
oleum Camphor. extern. diligenter adhibi. P. Ad.
HYCHIA sibi familiaris est nostris foemellis
quibus meatus non debite fluunt. Coepa prout
tostae, mel cum croco, steruus asserinum cune
axungia anguilla. PERLIONIBUS sumi
prout sapa tostae sapius applic. ECCHY-
MOMA ~~communis~~ in Geneva In. Ramsay
Anno 1636. cura mea à. D. Faustio, Artiatro
Heidelbergensi Celeberrimo et In. D. Lybio, Anat.
Amstelred. eminentissimo comisso, vidi raram
et Catholicam. Particulare nuper in Comite Illustri.
G. E. E. quod in saltu ludio cum spasmo oblatum
nervum tertij paris accepit, sustuli pulpa
ex rad. sigill. Salom. cu spir. vini parata
CHARBUS/CHLUS aonpepitens requirit purgat. et
V. S. ratione totij, ratione partij affecta auctem
sanificationem, et cataplasmata putredini resistit.

Solfer.
Parentis

II. A bile veno et bilioso sanguine oriatur
 alij tumores, Erisipelas, seu ignis sacer, et Herpes,
 alios quos Formica dicit, tumor ad viciu
 serpens.

Ad prophylaxin Erisipellis multi vendunt pro
 Amuleto lignum Sympatheticum, fraxineum
 nempe die ante Coortum coctum, si
 sub axilla geratur. * Luvam sudorifera probo ex magis
 Salcia Absynth. Caud. pericaria, et aranam duplicem
 tum Myrsiciti. Ephem. fumum ex sumit. pini,
 fl. deini, fauca indic. et fucino. linteamina
 sperm. sanar. aliquoties in Marko madefada et
 arenam expiccata. V.S. et purgatio bi. mil. obbet
 Omittatur. Mirabilem casum ^{id est} vidi in Praefecto
 Stoksdadiensi, cui quadrato et cacochymo, qui Eri
spulate taches accedente febricula ad plensabisset,
 nisi nature viam quers, per Scrotum, sponte
 apertum duas oneruas sanguinis exauasset
 cum ipsis leraxire et conulescentia. HERPE,
 TI Expedienti applic. Empl. spermid. et min. Item
 Decoctum lini, foenugr. peric. Secundj in vino
 cum Sacb. Satura. Myrs. alibaa.

†
 Alia credula
 multi exs alumina
 seu portant.

III.
 a
 a
 Sed
 leu
 Qed
 dot
 alt
 ap.
 vada
 est
 de
 Sal
 ran
 pot
 cur
 exu
 l. fac
 add
 ol.
 ab e
 tap
 cer
 fum
 extr
 et
 in

III. Ita a pituita quoz oritur tumor Oedematosus;
 a melancholico humore Scirrhus, Cancer;
 a serosis salsis humoribz Scabies, Phlyctena,
Sudamina, Loones, Vari, Erythides, Alphi,
Leuce, Impetigo, Gutta serena.

Oedema tumor mollior est et laxus, sine notabili
 dolore et calore plenus. Praemissis purgat. et
 alterantibz, prodest Emplastr. Chelidoni, di palm. de
 sap. calamin. item Empl. ad strum. Aquapend. li.
 cadat ad leppur. promovenda est. SCIRRHUS plene
 est sine dolore, quandoq; sine sensu. Empl. prodest
 de Antonias. Aquapend. de cicuta Fabrit. Item
Sal armoniacum cum spir. vini applic. Item pulpa.
rad. Bryon. cum vias cost. CANCER manus
 potissimum occupans mukienum sentim vias agit
 cundo, difficilimiq; curatur, atq; difficilis quidatu
 exulceratq; quam non exulceratq;. Praemissis universa
 libus parat profuat. Topica a duete & scripta, si eis
 addantur Compos. ferriol. et balf. Sulpuris cum
 ol. Myrrh. & SCABIES a serosis salsis humoribz
 ob corruptionem sanguinis oritur, unde non temere
 topica adhibenda, nisi humoris prius fuerat
 cieriati. Hoc factu in humide sudoris cendi per spir.
 fumar. Centaur. min. ebuli et miphur. simpl. vitriolo
 exting adhibend. sapo medic. Parentis, ungu. Len.
 et Fabric. Rothob. In licca balnea purant, maxime bis
 in oris Berstadtina therm. Synovia behula. et acidul. quoz profuat bib.

Prima
 typ

ad nondum
 exulceratum
 Galij, fellis
 suillo, acung
 prouig. s. pu
 emplastro.

arsenicu
 fixane

PHLYCTENAS sudoris sanant, deorsum
r. gr. et gelatina C.C. atiq. diaphorica.
SUDAMILLA ven. requirunt lotiones per
aquam panielar. fol. quercy, pr unell. rnar.

SI ROSÆ requirunt oleum Tarchii, postquam
vermiculi effossi et sublati sunt. V. S. ROS
bellit, aqua que recipit ap. rnar. plantag. pru.
nell. fabar. 6 ℥j. Camph. gr. v. fl. 4 ℥j. M.

Quoad EPILYCTIDES, ALPHOS et LEUCES
facile curentur, si causa subtrahatur, purgatione
quidem et sudori feis, atq. non raro V. S. Ita

IMPETIGO post alterationem et exagitationem
memorum, populat Trichiles Jordanii & Scripta

In GUTTA ROSACEA hepar rad. cicor. et
Scorloner. refrigerandum, aperturum in Super
ly sup. diaphoros, de cicor. cum Rub. Ros. salut.
externi ℥j. Suii acetos. plantag. pr unell. 6 ℥j. ℥
Album. ovar. num. 20, M. bene et adde Aluminis
℥j. depill. in B. M. et applicetur lintedlis. Idem
℥ Sulphuris, ℥i. Burgyr. Cap. calamin. ana ℥ij.
Sarcini Sarcini ℥j. Ol. Tart. ℥. Cum ay. rnar.
wq. pro episteme Idem ℥j. Myrtolai, alibani, 6 ℥j.
Sulphuris ℥j. Camph. ℥j. Ay. Ros. thj. Stent in loco
calido per 12 dies, quaphidie misceatur, col. pro
lacraro facii.

11. Quandoq. Tumores accidunt, qui peccant in membrana
 humoris continent et reddunt; Struma, Ganglion,
 Meliceris, Atheroma, Steatoma: quandoq. oriuntur
 a Substantia solida; Verruca, Clavi, Calli, Aneurisma,
 Varices.

STRUMIS ^{pariis uniusaltibz} medetur pulvis qui ly. ad puls. ad strum. Ang.
 ʒij. Cort. arnell. usq. Cort. ooc. usq. ʒij. Lem. herb. Septina.
 Licopod. plantag. ʒij. pumias ʒij. osterocoll. ʒij. ʒij. Cin. ʒij.
 N. M. ʒij. Sarcini ʒij. M. usut m. et v.

*Quin
 ʒij*

Poter aquarum mineralium quoz convenit, ut et
 decursum China et Sarracillae. Externi potest
 applicari Empl. Stictic. et diachyl. compos. Item Empl.
 mirum ad ferum, et topic. Sicily. Et tendant ad suppurati-
 onem, ea promouenda et excipio aut in terceptis in pite-
 cida. De miraculosa cura strumatum Reg. Angl. et
 Gall. vide Pri Mi Rosium in Emor. vulgi. pag.

GANGLION non sine periculo auferetur, cum a nervo
 originem habeat. In principio prouidet plumbum appon-
 idum. Malte tali e medio ope Empl. nigri de lenissa,
 si v. g. th. Cereus coq. cum thij. ob. lini per 6. horas
 continui agitando, usq. du fiat Empladum optima consi-
 dentia.

MELICERIS, ATHEROMA, STEATOMA
 felicio chirurgia quam Pharmacia caracher
 que de re vide inter alias Serenam. VERLUCAE
 lipatur seto, et externi applic. lac esula, tota coepa,
 decodum Cancorum, gum. elemi. CLAVOS quoz
 Gum. elemi exstirpat, aut cera mansuetio tincta.

CALLI praemissis lotionibus calidissimis uritur,
cedunt. ANEURISMA difficultissimi curati-
onis. Contingit non raro si arteria ~~separata~~
pro vena, aut arteria simul cum vena fecerit,
unde notent Chirugi et Medici, si tale quid fiat,
ut ad exemplum Parentis nostri observ. pag.
statim applicent episthema. Quam difficulter enim
curatur aneurisma, tam facile periclitatur, ut
Anerotomia omni periculo vacare statuant,
si praesentia ostentur.

VARICES superius viros occupare rati sunt
fontibus. Non nam tamen pativales idem
malum Mulieris grvida, quibus in nulla cura
alci danda, quam liato tempore et modo V.S.
Nam exphacti est febris locum habet. Doloris
causa conuenit a iunio et lumbric. Verbasi. momord.

Articulus II. De Cutaneis Affectibus.

Affectus Cutanei varij sunt, omnes tamen
vel ad maculas, vel ad ^{aut pruritus} dorem malum referendi,
numerantur Lentiginos, epithelides, naevi materni,
maculae volantes, hepaticae: quibus
additur pruritus, et odor foetidus.

LENTIGINOS crine rubris potissimum familiaris
tunc abluione aqua, qua recipit
interit prodest exauiatio frequentior
per Alabastrum. EPITHELIDES in gravidis post
partum sponte cessant, tempore gravidationis autem
manuum & tabula suadeo, ne natura ad nobilitatis
protrudat partus. NAEVOS MATERNOS
tolle ariat secundam et sanguinem puerperae.
MACULIS VOLANTIBUS externe prodest Theriaca,
interne Colocynthis, maxime spiritus Terr. sigillat.
vide Parentis obsequio. Quodam malignitas atque
et rixum epidemium. MACULAS HEPATICAS
curat Curatio Hepatis per exauiatio et alteratio.

profr
4/19

Clarior

PRUETUS vel oritur à bile et seroris humo-
ribz simplicibz: vel à scorbutica sanguinis
impuritate, uti vidi intolerabilem pruritum
pedum et crurum in Genovoso Militia. Imperator
Dn. à G. C. ut et manuum in Francofurtens.
si B. qui usu acedularum sablatz est feliciter.
In simplici pruritu acedula quoz promat, ut
esse non lauris ad dies 20. ieiunio stomacho
suntum, pmissis tamen excretionibz. Externe
cataplasma et fomenta promat et mitigantibus
et discutientibz: Colo, Terra sigill. rebarba.
pariet. camom. beton. rosa grande garum
sem. lini foenagr. M. ALUSODORUS vel
dependet à toto, vel à parte. Dependit exing
abiter de bono odore p. 1. c. 2. s. 2. cap. 2. de
Sang. mis. thes. g. Dependet autem ^{malis odor} vel
à hinc humiditate, vel à hinc atropisiorum.
Universalia committi debent, q. putrefactionem
solent et adorem bonum proment, de quibus
supra pag. allegata. Piata ferretur conveniens,
et externe abluantur partes duorum mentis.
absynth. myrs. et in unguentis lini mentis
q. recip. Ol. nucis. Si Ungt. vult. 3ß Ol. citri
Lini vult. 6ß manus q. d. iij rubi ʒij.

62

Articuly III.
de
Capillorum Virtijs.

Capillis accidunt vana mortosa accidentia,
principua vna Casus, Camies, ^{Arca, Tinea,} Pomizo, Plica.

Ad auzēdos pilos ℞ Axung. vet. porci, cort. rad.
Sambuci, rad. hellebori albi ana q. r. s. f. lim m.
per cort. Lixirium prodeit ℞ Rad. lapathi
acuti ℥ij Ebuli ℥j hellebori albi, nigri ana ℥ss
Camom. plantag. lupin. origani, fumar. ana
miss fabar. lupinos. ana ℥ij furfur. hordei
ex cort. ana miss liquirit. ℥j Coq. in 6. mens.
aqua, postea fiat Lixirium cum cineribus,
℞ infantibus ℞ ab. nuc. ℥j litharg. ceres. ℥ss
Aut vni ℥ij coq. ad sp. sit. ^{matris} melis per
vapores. Decoctum abrotani. Decoctum rad.
Santali. Decoctum rad. alther. Depillatum
℞ Allij, coepar. ana ℥ij Mirab. chebul. vitin.
ana ℥ij. cantari ℥ij. Turant. aur. capill. vener.
ana miss vitell. ocor. num. 4. liquirit. ℥ij
Guai. Arab. ℥ss Fragacear. ℥ij Pauis ℥j
Melis 3xii. Lactis et aq. ros. q. s. depill.

B.

Ad regenerandos pilos de Stipit. caul. q.s.
pro lippitio. Aper cum melle catinenter
et cum oleo f. Unguent. Oleum matricis
et laudani. Mungatur caput unguento,
de Ros. cera $\mathcal{L} \frac{3}{4}$ laudani $\mathcal{Z} \frac{1}{2}$ pingui.
ursa $\mathcal{Z} \frac{1}{2}$ charta. usta. arellan. $\mathcal{R} \frac{1}{2}$ $\mathcal{L} \frac{1}{2}$
gr. myrt. $\mathcal{Z} \frac{1}{2}$ Ol. lentissimi $\mathcal{Z} \frac{1}{2}$ f. Unguent.
post abluatur decore lippit. capill. Ven.
abrotani, rad. urtic. maior. centaure. min.
et Cardani: qua ipse etiam faciunt
maxime ladanum, ad Catibicem Parvulam
Contra corrosiones pilorum de olei et
aceti ana q.s. pro unguent. de combustione
sem. cannabis f. cinis pro lippitio. Item
de bacc. lauri, ol. et aceti q.s. pro lippitio. Item
sem. Cretolium pro lippitio constru
cum aceto aut aqua distill. abstrahit. Ad
Cornineum et furfur Lepalli aut radiis
cost. in lippitio pro abluetione. Beta nuba
costa in lippitio. Fel capra vino admixtum
et in unguentum. Vitrum subtilissimum tritum
cum terra limolia permixtum et lippitio
de feotatone. Cinis caulium. Amygdal. amar.

In omnium defectu non deest unna humana
 pro laxatione capitis usurata. $\mathcal{R}$ Puls.
 Staphysagr. $\mathcal{R}$ tut. prepar. $\mathcal{R}$ litharg. $\mathcal{R}$ ij
 aceti $\mathcal{R}$ ij coq. ad aceti consumpt. add. ol.
 ruta et cera. q. s. pro Ung. $\mathcal{R}$ Camom. ll.
 betonic. asai, onizai, rosmar. lavendul.
 ana mij. Lupin. lapat. aut. $\mathcal{R}$ ij f. deusku
 pro absterfione. $\mathcal{R}$ Lem. foen. graui
 fol. betonic. ana $\mathcal{R}$ ij mirab. utri. Staphysag.
 ana $\mathcal{R}$ ij f. putris afficetur capiti raso.
 $\mathcal{R}$ mti, Sulps. ana $\mathcal{R}$ ij hellebori nigri $\mathcal{R}$
 lupin. $\mathcal{R}$ ij f. putris. $\mathcal{R}$ fol. beta et alb. ana mij
 pulp. caloc. hellebori albi, mti $\mathcal{R}$ ij coq.
 in peha ligat in mens. d. q. fluxat. $\mathcal{R}$ X
 ad consumpt. 3 partib. post adde vini albi $\mathcal{R}$ ij
 elecaput abluatur. PLICA nix
 autem potest perferte, nec profert purgatione
 aut V. S. Ego aliquot n. or. q. by aciculata
 multum apibulata sunt et notha. q. dau
 In albaia

Articul. IV.

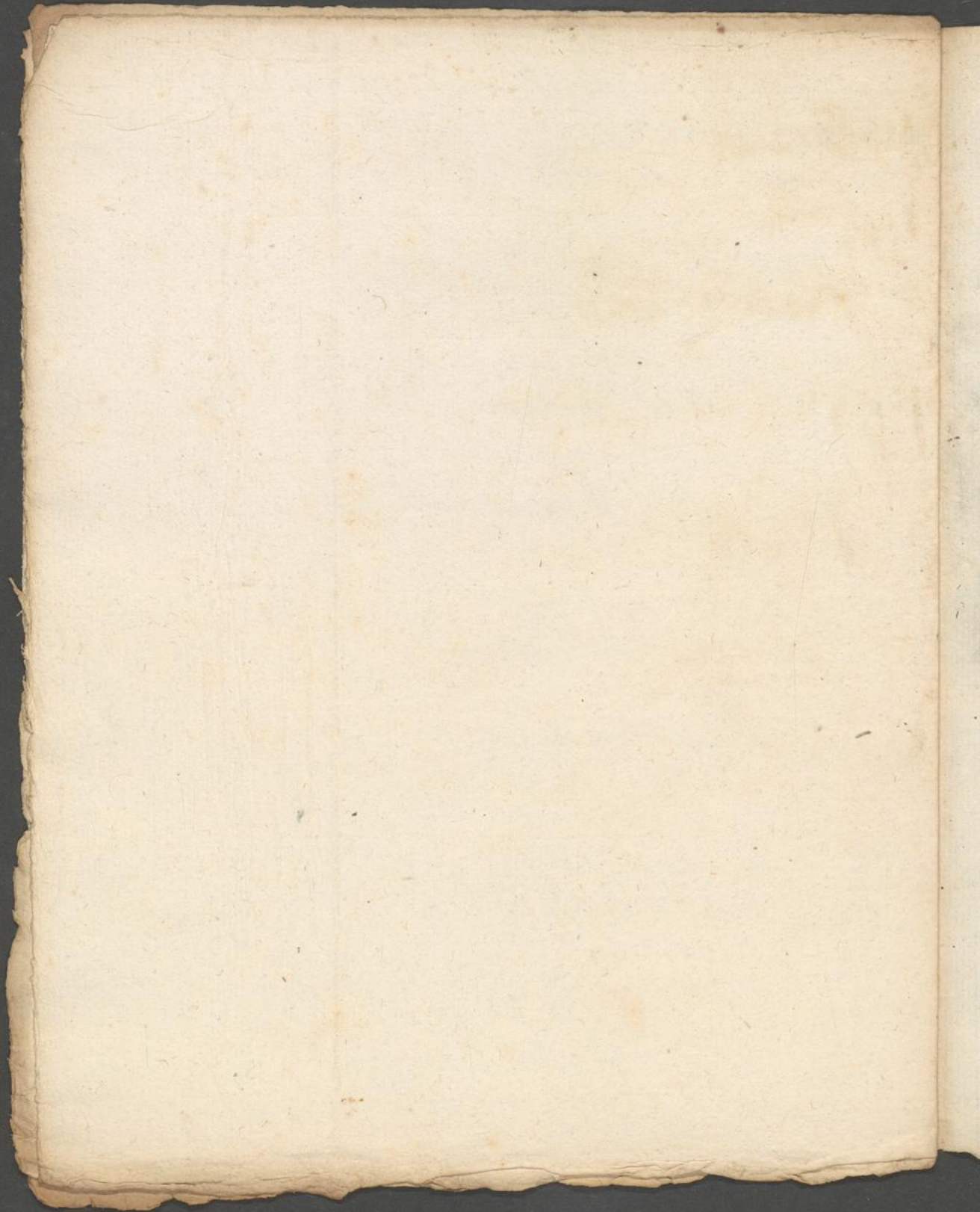
De Ulcerebus

Inter ulcera specialem eminet Gangrena,
 Spacelus et Ambustio

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

C. D.

67

Exercitij Novologici

AGROTUS PRIMUS

de cuius affectu

Præside

D. Jo: Daniele Hortio

Archiatro et Pr. Pr. Med.

Consultationem cum Collegis instituit

a. d. Januar.

In Auditorio Medicorum

de morbo nigro
de Elementis
de Variolis
Curæ Medicæ

J. Spin
J. Thilo
J. Steyer
D. Lohr
D. Weyer

15 Jan
1667

Hobilissimi Incaeni studij operam dero, vitaz
 sedentaria amans, amorum 19. optima corporis con-
 ditionis, nec unquam in vita morbum acetabae passy,
 ante sex septimanas patitur dysenteriam, qua ope
 Medicam brevi sublata, febris succedit tertiana
 cum diarrhoea biliosa, ita quidem ut fluxus abri
 die a paroxysmo intumescit acrior sit et prolixior.
 Adest tibi inappetentia, vixit de die, vigilia
 magna, et non raro meatus aberratio. Urina
 cruda. Pulsus fere naturales. Quaeritur hic
 quid agendum? An conveniat Periclitio?
 An Vera festio? Qua diata usurpanda?

Exercitij Notulæ

AGNOTUS SECUNDUS

b
11
/

01.

e

22. Januar. 1663

Vir Sexagenarius per multos annos renum et
vesicae doloribus varijs, urinandi nempe difficulta-
te et quandoque suppressioni, alijsq; lithiaseos
symptomatum obnoxio, Acidulis Sivalba centibus
usus sub declinationem maris epotata aqua
sentit lapidis epitem in penem, unde totalis lobij
suppressionis cum vomitibus acutis inflatione et
virium derelictione? Quasibus hic auxilium!

Gerardus Dorotheus

AGROTUS TERTIUS

t
calta
ly
!

Vir contidentis aetatis. ante annos 40
 ab visus debilitatione fonticulum in brachio
 admissum pronuper ocludens, incidit in
 lipothymiam, cum fauci, oculorum, manuum
 motu rapido, oris distortionem maxillarem
 rigore ac sensum defectu, pulsus mitis
 Quae sint quid hic agendum?

ACROTUS 2 VACTUS

Interis biliosa et sanguinea constitutio
 nis passera protigiora eu eumen
 cum aach et ob. ob. preparata atqz
 subiantam crapulam. dolon fixo in
 hypochondrio sinistro in regione Coli
 cem ardore, siti, vigilijs, et febricula comi
 pitur. Quoniam Quid agendum?

De Vacuo Valeriano

Magni.

Annos (plusquam) quadraginta numero, inquit, à primo
meo conatu contra Aristotelem, non prouti novandi
vetera, sed cognoscendi Creatorem meum, quem lumbis
Rationis cernebam, at involutam tenebris palpabilibus,
quas mihi licet oculatius perspicienti offundebat, auctoritas
Aristotelis nimium commendata ac venerata.

2. Ad Rever. Archiepisc. Mogunt. scribit ita: Interd
totius generis humani, Fradere Philosophiam meliorem Arist
otelica, &c. & sane ego impendo meam aetatem in id
operis; imò promitto, fortassis non satis prudens, soer
nam à seculo quidem viz. auditam, optimam tamen.

3. Ad Masirlam IV. & Ludovicam Mariam Reges Polo
niae, spectatores publicos sua artis, sic praefatur: Spen
feci Philosophia vera, propaganda ex Dogmate Illo de
Luce Mentium; quia vero necesse me formido ingens severio
ris censura à Peripatetis, coepi necum cogitare, si qua luce
sensibili quirem damnare falsitatis prima elementa Phi
losophia Peripatetica. Successit cogitationi Inventum pre
clarum, minage in Aristotelem, dignum Regia confideta
tione & admiratione, quod nimirum à seculo, non sibi, non

aijm dicere, cognitum sed publice exhibitum. Per ocularem
demonstrationem de possibilitate Vacui detractum in Philoso-
pho autoritatem inimicam DEO, exitialem generi humano.

4. Si occurrant forte tibi legenti verba illa Gen. 27. 20.
Quid hoc, quod tam cito invenisti, Pater mi? Ergo patens ad-
es Responsum, quando dicit: Invocanti mihi gratiam spiritus S.
& placita sapientiam & contribuenti tantillum opera mea ad
facinus tam sanctum, tamque praeclarum, id accidit, quod
non credidissem.

(Valenz M.)

5. Non dicam, quomodo à Theologis omnium ordinum Re-
gularium Varavia ipsi Regio convocatis exceptis fuerit;
Sedposita namq; Italia et Germania concessit in Poloniam
ratus libertatem Sarmaticam & Indolem Polonicam
excelsuram jugum Stagiticum, cum intellexerint erroneu.
Sed extorsit pro Responione amicâ execrationem publicâ
uti conqueritur. Non dicam: quod tam à Peripatetico Cra-
coviensi quam ab Antonio Maria Fratre sui ordinis
Capuccino refutatur; Non, quomodo Vienna à Broignolo
aliisque dimissus sit; Non tandem etiam, quod Lobenwallius ex
Gallia objecerit, ipsum parum candidè egisse, quod alieni
inveni primus auctor haberi voluerit. In Narratione enim
Apologética scribit; se nec Florentia vidisse aut nomine=
tenis utiq; cognovisse Torricellum Magni Ducis Haetruria
Mathematicum, (à quo primo tentatum est hoc Experimentum)

in Italia & alibi etiam multoties repetitum 4. annis
ante Valeriani inventum a seculo sc: non exhibitum: Nec
Mersennium, qui Romam Parisiis veniens ipsum miserit,
quicquam de eo seivum contulisse

6. Consilium igitur de superanda impossibilitate Vacui
Libro & Libra tribuit. Liber est opusculum, quoddam
Galilaei de Galilaeis, Nobilis Florentini, ubi legitur, quod
aqua nequeat per attractionem seu mechanica instrumenta
elevari in fistula ultra 18. ulnas: Libra autem Archi=
medeum quoddam instrumentum, quod Cracoviae ab erudito
quodam Mathematico dono acceperit, quod aperuit ipsi
proportionem gravitatis inter aquam & mercurium. Addit,
non in eum finem exhibuisse se experimenta Vacui typo,
ut doceret possibilitatem ejus s: laudem inventionis sibi
assereret; sed ut his ulterius uteretur ad arguenda
prima principia Physice Aristotelica.

7. Quicquid horum sit, rem ipsam aggrediar & historiam
facti. Requisita ad exhibitionem Experimenti sunt; Duo
vasa, argentum vivum, aqua, aer, processus. Unum vas
est repletum aquis, alterum argento vivo, quod innatat
quasi illi, ita ut aqua supra argentum vivum digitis 4.
emineat. Tubus ultra duos cubitos longus est, Capa-
citas piso, crassities grano frumentaneo respondet.
Unum ejus officium oclusum est sigillo Hermetis sc:

vitro liquenti. Posthac Tubus ille impletur argento vivo,
eius orificium patens obduratur digito vehementer appli-
cato. Processus est triplex. Immergitur enim primo Mercurio
Secundo aquis, tertio extra Mercurium & aquas li-
berissimo aeri, semper tamen tubo erecto & orificio in-
fero resecato. Dicit tamen, posse hoc experimentum
30. modis institui quos omnes consideravit, ex quibus
nil contra sed omnia stent pro naturali possibilitate
Vacui.

8. Primus. Processus est talis: Quando Tubus Mercurio
mergitur, ita precipitatur per Canalem fistulae salit iterum
descenditq; & post nonnullas vibrationes inferior pars fi-
stulae longior cubito uno reficitur plena mercurio. In su-
periori parte, quia nihil aquae cernitur, nec aer potuit
subire aquas & mercurium & sursum penetrare fistulam,
creditur, nullum ibi adesse corpus, sed locum sine locato
& sic vacuum.

9. Secundus est: Quando Tubus Mercurio repletus ex-
tractusq; a Mercurio parte sui infima aquis mergitur,
aqua absurgunt per canalem fistulae pelluntq; Mercurium
usq; ad summum tatem, quo deorsum labente alia aqua sursum
vibrata iterum sursum pellunt partem aliquam descendens
his Mercurij ita ut non sine tumultu deinde tota fistula
conspiciatur plena aquis. Quod non potuisset fieri, si Tubus

fuisse occupatus ab aere. Quin quod Natura ipsa aerem
 claudente digito forsan interceptum fecerit ab aqua
 visibilem inftar perlae lucidioris movetq; sursum ab imo
 fundo toties, quoties libuerit invertere fistulam. Nil
 igitur aeris in vacua parte fistulae, praeter eam
 particulam, qua visitur.

10. Tertius est: quando Tubus post adhibitam aquas & Mer-
 curium immergit quasi aeri replendus, defluente Mercurio,
 aer sese fistulae per orificium insinuavit impetu, pene incre-
 dibili & cum sonitu illisit vitro liquenti obturanti orificium
 supernum, concusso tubo & pene de manu excusso sursum,
 ita ut & aere & tactu nedum oculo sentiatu violentia
 virtutis contiguantis in repletionem vacui praesistentis.
 Ergo Tubus majore sui parte fuit vacuus ab omni corpore.

11. Fundamentum hujus mirabilis eventus valeriano talis
 Ratio est: Si penetratio Corporum est impossibilis Naturae
 & Tubus obturato orificio invertatur quantumcumq; celeri-
 ter, necessario, si praeter Mercurium contineat aliud quod-
 cumq; corpus, Mercurius occupans superiorem partem Tubi,
 non penetrabit corpus infernum, sed stabit super illud,
 dum id sensim ascendit per Mercurium ad partem Tubi
 supremam. Sin vero pars illa vacet ab omni corpore, Mercurius
 in verso tubo necessario ruit praecipit ad partem inferiorem
 hoc nullo corpore praepeditur, visiturq; Vacuum in parte
 supremâ.

12. Alibi sic proposuit: Si fistulam quantum libet longam
altera extremitatum clausa replevero liquenti corpore
gravi sibi, Virtus contiguativa, va invincibilis à continuativa
qua in hoc caso nuncupatur gravitas; & erigatur fistu-
la super planum horizontis, officio infero, aperio, non
defluet aqua neq; Mercurij, ne detur Vacuum in su-
periore parte fistula: si autem Virtus contiguativa
nequeat suspendere nisi determinatum pondus aquarum,
necessario id aqua aut Mercurij descendet per fistulam,
quod nequit suspendi à virtute contiguante: in quo caso
vel dabitur Vacuum in fistula vel frangetur.

13. Hac est demonstratio illa ocularis, insistens ratio-
ni incommutabili de naturali impenetrabilitate corporum
& aeterna, immunitate ab erroribus, qui possunt irrepere à
fallacia oculorum corporalium, ait iterum Novus Philosophus.

14. Avroptar quidem ab ipsomet tubore non habet, licet
desiderium tanti miraculi in Natura videndi praebet
alia tertio abhinc anno me Hicatosopolim traferit
(se enim defectu tuborum & Mercurij excusabat) constan-
te sibi tamen veritate etiam facti, nondum videtur
Philosophus exhorrescere. Dispicendum quapropter, quid
ingeri possit contra Experimentum à Valeriano M. exhibi-
tum & directè ad Fistulam responderi, quoniam ex ea
sola argumentari vult.

35. Videbim, inquam, an Vacuum, hoc est locus sine loco
sufficienter hac ratione demonstratur sit, ita ut non sit
residuum regardi aut ambigendi argumentum, sicut scribit
ille, convicta esse omnia, solum restare tantam trepidationem?

36. Quare igitur imo; quodnam est corpus illud, quod occupet
supremas partes Fittula, si non est Vacuum mihi?

37. Quidam ad hydrargyri naturam recurreunt, quod Spi-
ritibus abundare constat, qui spatium illud occuparent.
Quidam ad materiam quandam subtilissimam, in qua & aer
& caetera corpora tam dura quam fluida ineratent,
dum per eorum omnium poros illa facillime & nulla propè
resistentia penetret. Sebastian. Bassonius l. de Natura
feruissimam quandam substantiam tamen corpoream, sub-
tilissime misculatam ac permixtam inter minutissimas ele-
mentorum particulas earq; colligantem & sine qua pro-
fus nihil ac veluti emortua essent ipsa elementa,
hanc esse animam mundi. et probatur, quia alioquin
in rarefactione daretur Vacuum, tunc enim partes ipsius
Corporis distrahuntur, & nisi haec subtilissima Substantia
subintrat, relinquetur Vacuum inter partes. Sed Anversa
q. 33. sed. 3. nominat fabulas & Philosophis indigna
commenta. Quidam ad vaporem exhalatum à Mercurio;
quidam deniq; ad vapores contributos ab aqua, velut fuerit
alterata à Mercurio.

18. Nos assumimus, esse aerem. Ad 1. proinde processum
dicimus; subsultationes & vibrationes illas Mercurij non
posse ab alio, quam aere fieri. Per transitione bul-
losa ascendit & ad subsultationem recipiendi
cogit Mercurium. Nec probat Valerianus; aerem non
potuisse subire aquas & Mercurium & sursum penetra-
re fistulam, sed nudè asserit. Contrarium mox patescit.
Ad II. nil ob stare, quò minus aer aquis conjunctus sit. Aere
enim in aqua esse & aquam in aere & invisibiliter qui-
dem, nisi certis experimentis etiam corporeis oculis subici-
antur, non est incognitum Naturae Consultis. Balsa quòd sint
aliud, quam Spiritus, sub sic dicam vitales aëris invisibiles
ante & post ascensum in aqua? Nebula & nebes quòd sint ali-
ud, quam aqua per calorem aëri unita & sub eo invisibiles
ante condensationem? Haec visibiles est inftar perlae luci-
dioris, non est aëris particula. Ad III. Idem inde est
impetus, quia aer undiq; tubum extra circumjacens, dum
ingredi vult, premitur à defluente Mercurio ideoq; for-
tius renititur & quia vires subinde à succedente externo
novas accipit, partes ejus ingressas majore vi implet, sicut
illa quae premuntur, laborant se magis expedire & nisi for-
tiora accelerant adjecta à Symbolicarum partium Natura,
quae jungere se arcte quarunt & mutuo adhaerescere,

29. Sumit ex eo rationem ad reddendam
causam, cur altitudo Staturæ mercurii in Vacuo
variat, quia si tubus descendat minus, Staturam
mercurij crescere: Si magis, defrescere.

30. Quod intelligitur, si respiciamus ad Pat-
teriam tem Experimenti hujus alteram, quam Vacuū
pleno suppletum indigitat eamq; Scriptam primò Cæ-
sarea Magestati exhibuisse dicit: Sic verò narrat:
Tubus plenus Mercurio de more exponendus, in
Subjectum vas plenum mercurio, si id sit conveni-
enter profundum, trahitur intacto fundo ad par-
tes imas & erecto cylindro mercurij ad Staturam
minorem consuetam, nulla pars Tubi est Vacua à Mer-
curio. Verum si fundus elevetur à fundo usq;
ad superficiem mercurij inclivè erigitur, integra
Statura Mercurij & pars Tubi superior vacat à Mer-
curio, qui repletur toties, quoties elevata sinitur
~~desiderat~~ sensim descendere, rapta nimirum à
natura prohibitive Vacuū.

31. Si hic rursus ad Rarefactionem confugimus, quam defugere adeo nequit, ut peculiari experimento probare voluerit spatium, quod unus digitus aëris rarefacti esset occupaturus in Tubo p. 93. eod. tandem res adiecit eum, ut pro salvando Vacuo cogitaret, aërem rarefactum secerne debere à Spatio Vacuo, ut sic aër quidem in eo concedatur, eo tamen non obstante adhuc remaneat Vacuum seu nihilum aëris.

32. Verba sic habent: Quandiu in dato Spatio rarescit aër, tandiu nova quantitas continua praesumitur aduicta, de potentia aëris et Vaporum, quae compleat spatia deserta à Mercurio. Fateor, addit, hoc argumentum novam exigere disputationem de Educatione quantitatis continua de potentia subjecti, difficiliorem hac ipsa, quae instituitur de Vacuo, si in nostro Tubo aër rarefactus nequeat secerne à Spatio Vacuo. At quis ille, qui hoc praestet? Ego Valerianus.

33. Subiicit Experimentum tale: Adhibes Tubum duobus digitis altiore integræ Staturæ Mercurij, cui modo Mercurium uno digito supra Staturam ejus et Super in fundo aquam usq. ad Summitatem Tubi,

Partio Intimi ventris, quae ostentum
fuit quid

- Celis
- Adeps
- Sanniculy Carnosq
- Propria musculorum tunica
- Mesali abdominis
- Peritonaeu
- Omentu
- Pancreas
- Intestin
- Mesenteriu
- Secur, vesiculae felleis
- Lien, Renes

29. octobr. 1638. in Collegio
Medico huius arte
meridianis

Ho
con
ge
fo
su
ill
Zu
ali
ni
ne
fo
pu
ni
con
op
ch
su
ar
de
co
a

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Hominem à rerum Opifice ac Parente Deo ea lege
 conditam peto, Auditores Honoratissimi, non ut
 genio indulgeat suo, vel quasi corporis mancipium
 foedis cupiditatibus obtemperet. Ceterum ut ppetuo agat
 suorum ortus et originis principia agnoscat divina
 illud sibi numen adsciscat, iurare Mortalem.
 Quod quidem nemo praestitit unquam, nemo sperare
 aliquando poterit, nisi qui mentem ipsam animarum
 intranspice et explore peritus avertit. Quum
 vero in animam sese infinuare recurrem
 posse arbitror, nisi antea sacros philosophia limites
 protergesset post abditissima Anatomia penetralia
 inuestret, Digam sit, inquam illud Hippocriti
 conveniat. Homo Homini Deus. Invenio
 optimo oris hoc Physico medicum mihi inpositu
 etri gratissimum, saltem tenent meis in part
 suscepi et iam suscipiam, ut quantum in me sit
 artificiosa corporis sectione, observatione &
 declaratione unquam vestrum in praeclarissima
 corporis structuram traducam. Deus adfit
 auxilio suo proposito.

Carnis Catis

Quis carnem tenui pellicula circumplexerit? Quis
 pyramidalem in pectus cordis figuram? Quis pulmonum
 fistulas sculpsit? Quis reconditis poris stamina
 et musculorum fibras operuerit? Quis alio capacem
 amplitudinem tradiderit? Quis ~~non~~ honestas
 corporis membra humanis oculis obrepsit, obscura
 in obscuro prope absiderit, ac cernentibus obtutibus
 sabbatue soluerit? Quis in oculos ignem & lucem,
 in aures aerem veluti in cavernam & vinula compegerit? Anibus aet
 Quis raptum mammillaribus nasi proscissibus comen-
 daverit? Quis humorem lingua ~~conspicit~~ catig
 terram comiserit? Quis cloacas supra & intestina
 exaravit? Quis aquarum scaturigines rivas imigerit?
 Quis maiorem aerem & aeternam maria eorum
 rigentes quasi flatus cohibuerit? Quis affluxus et
 refluxus earum septemis quibus dicitur in ventriculo
 ad hepar & e converso; momentaneosa corde
 in uniuscuiusque arterias & contra accessus & recessus
 statuerit? Quis ^{is} aerem in pulmones miserit
ignem in corde collocavit? ^{is} Corde Cordis

figura Cordis
 Pulmon.
 Tactu.
 muscul. fibr.
 Albi capites

honesti membra
 & obscura obsia.

Oculis ignis
 Dab

naris raptus
 lingua. humores
 Cati terra

fluit aerem

affluxus et
 refluxus aerem
 7. S. v. a. vent.
 a hepar

Momentaneis
 Corde in arterias

Pulmones sicut aer
 Cor hanc

Cor Vita. fons.

perpetua amenti fornaci vitam misafflent: vita
actionem, actionumq; modum diderit et frans
Subtus, lacum in Pericardio: supra flabella
(auricular) Superiori flles (pulmones continuo
flates) anappueit? Quibus anti ba s

Chylificatio!

ingestus in ventriculo cibos imitio contrahit
clausis ianuis in carcere retulit. tandem dehinc
donec iustantibus vicinis proximisq; lacibus
ac foris evictus explodatur, atq; in hiantibus
strepentibus reseratis traditur, a quibus ceu
i radicibus unisafe corporis partes secretissimas
perductas ali menti recipiant? Quanta

Geneutis Hominis

cam admiratione; quanto cu labore homo
geneatur, for meter vitam aqrat et moreat?

Uro rebo, videlicet visa Aethiopia, Audaces
honoratissimi, omnia mundi totiq; mirabilia
Homini cedere

- n Barbara pyramida sileat miracula Memphis
- n Affridaus iadet nec Babylone labor
- n Nec trisira templo molles laudetur honores,
- n Distimulatz Dea cornib; ara frequens.
- n Aera nec vacuo pudenti- Mausolia
- n Laudibus inodius Casus in astra ferant.
- n Cuncta puerperio edant miracula mundi
- n Intans quo reserat claustra pudica matris.

Homo enim magnam Naturae miraculum,
 diuinam enim est honorandum et adorandum uide
 exclamat Plinius Trimegistes. Homini ergo dignitatem unde
 melius addiscemus
 Sed dicatis, Auditores Honoratissimi, Bona quam ex Anatomia
uultu de Homine eiusque Anatomia! Quidnam Homini.
cum Sectione et Anatomia Canis?

Fateor ^{me} nos miritate non ad Homini sed Canis Anato
 miam. Quid tam? Videtis ^{caeli} maximam similitudinem
 Canis ad humano corpore analogiam. Cognoscitis
 omnia ex Canis Anatomia quorum iam iam feci
 miraculorum mentionem. Haec etiam Canis
 animal uile aut contemnendum de cuius fidi-
 tate et sagacitate multa stupenda passim in
 historijs extant. Iustus Lipsius prob! quantum
 Encomium scripsit canibus. Quibus laudibus beat
 Saphyra Caeli, Gnae Bekonm: Mopsulm
 Caelum domo Antecopia: Mopsulm Canem
 gente Scotum.

Nec sine ratione canes ~~instigant~~ laudandi
 uideatur, cum primis ~~et~~ memoriam qua polleat
 maxima. Praecipuus ~~canis~~ Beseurg adest

memoria

Filijtes primo omni
cognitio et Argo Cares
ni respiciat sordida
Electionis

ipsi memoria qua non solum sui generis
animantia etia omnia superat: sed plerorum
etiam mortales antecellit. Invenit longam
(nig. Plinius) Cares, huc nomine, vocant
Tomeficam ^{nonunt} meminere ~~et~~ labent

etiam ^{esse} Cares Electionem. Capunt enim qua ipsi
comoda sunt, fugiunt noxia, et sequuntur
dulcia, flagello intentato committunt.

Artia capaces

Sunt et artia capaces ^{si mihi} adeo ut quidpiam
discere et doceri possint. Hinc dantur et pesti
qui veluti humana lingua graeci ad insum
atq; ad ad nutam Domini in posteriores pedes
sese erigant, et humano more ingrediuntur,
vestim ducunt, circulos trahunt ^{saltem}.

Alij Cares quaz in flumina prociab ab ima
et altissima profunditate iussi tollunt et
Domino reddunt. Iidem ad latera sagittarum
adstantes ichum combadunt, observant et
quicqd volatiliu ichu ab his micudibili pro
fuitudine et aquam undis eductantes effert.

Aucuparij sed Falconarij Canes maxime ad
mirandi, quibus venadis cotermibus peditibus
aucupe Aucipite Falconare utuntur Venatores:
qui canes tanta industria et diligentia instituantur
et a primis canabulis, ut ita dicam, edocentur,
ut ne pabulum quidem etiam in magna iudicia
attingant, nisi praecepta habeant. Quos documentis
assueti et in venationem prudentes et per segetes
sua sagacitate volentia vestigantes, ab Aucipitibus
Falconibusq; diripiendi mira disciplina iuxta
praedam et coram Cotornice ~~et pabulo~~ consistunt,
celeriter gestientes vibrata cauda ad se quod
venari possit, inducunt: ne miradant tamen
aut in fugam abigant praedam quamvis maxime
capiant, diffidit neq; sibi temerant: nisi venator
Aucipitem Falconemq; gestans ad ipsi voce-
gestus corporis annuerit: admiranda plura ac
spectanda industria.

^{miranda credite}
Haec etiam canes ~~et~~ virtutis exoptes. Nam } Canes Virtuosi
cum Iustitia sit unicuique suae tribuens, canes
familiares & bene merito custodit tuetur. Externos
ne aut iniurias faucibus in sa duxit. Sed non
omnes canes iustitia operam dare patet
exemplum sequentis Epitaphi

Prudentis Caus.

Interdum Causae sunt prudentes si hodierna
politica astutia prudentia nomine digna.
qualis illa Causa fuit $\bar{c}$ Epitaphium extat
in villa quadam suburbana prope Bononiam.

Turam allatari, parcens tuiturq; amanti:
Sic plauis dominae, sic plauis dominae.

Logicy

In et logicae Causae student $\bar{c}$ syllogisticae.
Causa enim sapientis testij notitiam p alia non
probata consequitur. Ut cum ad tiorum venisset,
et cum iam duas vias indagarent, q; quas sepe non
iit; testis ne odorans aut dubitas erit et magis
per $\bar{c}$ am impetu feretur. Velut catrou nans:
Aut haecut illae, aut istae transit sepe, neq;
autem haec neq; illa $\bar{c}$ illae

Medicy

Medicina vero maximam operam Causae quidet.
Si festuca sit impata extorquet dentium mi,
misterio. Si uley albi absterquant. Et misep
Hippocretis praecipitum feruant. Pedis enim
Medicina ep $\bar{c}$ quies. Et et pede ^{la. su} can ob eam
suum attollit et a motu feruat. Si mavi
humores adsint reperitur gramire sibi ipsisq;
haec rethone studiose provocat vomitum.

Audistis auditores quantum animal docile
 Amis? Quanta operam det logica, Medicina
 Ulicia alijsq; artibus? Videtis ^{iain iam} quanta interna
 eius structura Humana analoge. quam pulchra
 et ordinata? Durabit animal hoc lepidum
 domesticum magnificandum. Quid animal tam
 gratum tam fidum; ut illo occisof merito nemo
 non a lacrymis temperare debeat. Lipsius
 cate in magnis et maximis delicijs subit catellos
 suos. Tres habuit ^{et patrum dicti} Saphyrum, Mopsale & Mopsu
^{quorum laudi} & memoria pulcherrimus condidit
 duplicatos; quos cuiuslibet depicto subscripsit.
 Ubi Saphyrum, ipse Catellus gente batarig tam
 fuit lepidu caput, quale ^{ipse} voluit iam cetate duplicati:
 meritis ~~ipius~~ obitu luctuoso carmine
 prosequi depiisset Lipsius. Et factum
 dum in Saphyrum Protavator sequentia plorat! q ante
 O luctum et lacrymas! meus Saphyrum,
 Ille gemula vera, non catellus
 Morte est praecipiti malae functus,
 In vasum miser incidens aenum,
 Effervens aqua. Miser Catelle

F
 ob nullam finem
 homini utilem

Faut de mortuo

q si iam non
 succum me
 moria

quid am
 legi & cu
 nem
 succum

Hæc te post tria lustra mors manebat?
Quis nunc blanditas triante victu,
Quis nunc blanditas novente cauda,
Hæc ultra faciet? quis obsidebit
Osti limen, et ingredi parantem
In se gestibus atq; voce vertet?
Quis lusa recreabit? O miselle
Non ultra facies: abisti ad omni
Signi limina. Sit tibi benignus
Frater Cerberus, ipsa ditis uxor
Sit Fastrix. nec aberso! sit Patrona
Illi delictum nocum peraris.

Anaphorilandi
Sed quo dignior? Secandi ~~non~~ non potandi
causa, nec canem laudandi sed secandi ergo
sue rempse me recordor. Cullellis ergo
potius quam laudibus Canem
nostrum excipiendum puto, Advenite
oculos, aures et animum.

In secundo corpore quolibet notandum omne Divisio Corpore
 corpus dividi in tres ventres seu cavitates et
 in Stibus. Inferiorem in Intimum medium et
 supremam quibus postea artus melioris vite causa
 divisionibus concessae adiungantur. Ab intimo ventre
 autem initium faciemus, propterea quod hic co-
 membra sese offerant quae facultati vegetativae
 interserviant quam Philosophy maxime commuam

Animam dixerunt omnibus in esse dicit. Sed et ab aliam ^{non habet} _{similem}
 rationem Anatomici ab intimo ventre initium
 faciunt, quia viscera intimi ventris utitur
 alijs patuerant et fetorem expirant odorem

Eos autem intimus ventres Gravis Vas nigr Quid sit intimes
 tota illa caritas, quae antea a cartilagine venter
 pelvis ensiformi ad os pubis Definitio, posterior
 osse sacro, lumborum vertebra, a lateribus vero nobis
 costis; ossibus ilium et coxendis Determinatur.

Hunc unum cum ossibus iam diu hic constituant Partes
 partes continentes in finibus
et contenta. et hys.

Continentes communes sunt Cutis cum calicula,
 Adeps, Laminae Carnosae, Propria Musculorum
 Tunicae.

Cutis est pars corporis ex semine et sanguine
nata, idcirco complexionem temperatam præditam
quæ totum corpus extrinsecus tegit et præterea
plurima de se in se definitiã recipit.

Et hæc pars Cutis scilicet immediate vasis umbili-
calibus præbet nutrimentum infantem adhuc in utero
non existente.

Adæps substantia est alba, pinguis & oleagi-
nosa ex sanguine tenuissima & aërea portio-
cula genita quando fit. tenuissime illa
portio & vas transfudans in membrorum
partibus concrevit.

Panniculus Carosus undique corpus circumdat
compositus ex membrana et substantia car-
nea. Videtur hic reus in Canis inter panniculos
Carosus & Cutem adipem non esse sine
motu. Unde pro tubulo Cutem.

Proprii Musculi Cutem movent
est et circumdat Musculos.

Hæc sunt partes continentis cocti
Infimi. Venis

Partes continetes infimi ventris propriae sunt
Masculi et Peritonaeum.

Masculi sunt Obliqui descendentes Tab. 20. A B. IIII

Obliqui ascendentes IIIII E

Alti cum pyramidalibus tab. 22. hh et i

transversi. K.

Peritonaeum ab officio proprie sic dictum est
membrana toti infimo ventrem defendens.

Partes in infimo ventre contentae vel generationi vel
nutritioni inserviunt. Subtilibus inserviunt alia
respectu chylicationis, alia respectu sanguificationis.

Chylicantia viscera vel primario perficiunt
chylicationem vel secundario.

Secundario quidem perficiunt Omentum et Pancreas. foecundo et augendo
Omentum corpus est membranaceum plurimis
remis adiposae consistens, dicitur Omentum vel Intestina
Epiploon cum scrobiculis ad intestinis quasi seu chyli
innatare videatur, quo calor coctionis praesens recipiendi
foecetur et augetur. et excrementa
secrenendo

Pancreas subtile est glandulosa quae et ad
faciliendam et ad foecendam viscera
chylicationis condita creditur.

Intestina per interius orificium ventriculi alimen-
tum conuolutum recipiunt, in quibus corporibus
oblongis exercatis chylus utilem elaboratur
et à partibus excrementi hys separatur.

Caestiva vel sunt tenuia vel sunt crassa.

Tenuia sunt Duodenum, Jejunum et Ileum.

Crassa sunt Cecum, Colon et Rectum.

Duodenum
Videndum dicitur à longitudine duodecim
Digitum pentadactyla sicut hodie pax 9.

Jejunum
Digitum apicis aquet.
Jejunum dicitur qui longior est et reus
copiosas menses qui continet motu
suis et chylum attrahat.

Ileum
Cum ieiuno complicatum est Ileum à
complicando quia complicatum est.

Cecum
Crassum in intestinum primum est cecum
quod quasi videtur constare unico
saltem foramine ubi rotunda quam
maximè venter ad cecum in testinum
addita qua in partem eius est nec à eius
orificiis ad tenuia quid iam requiritur.

Colon
Colon à rotunda aut rotunda dicitur
quod ex cellulis maximè excrementis
ibidem solent debite et ex morantibus
migrantes emittit in tone

Tandem intestinum ratum longum et carnosum *Rectum*
 # substantiam et situm situm sic dictum in an
 de se et per alium experimenta definit.
 Quomodo enim seu # cellales Colon causetur
 Colicam, sic intestinum *Rectum* # venas
 vitales haemorrhoidales, fluxum patit hoc
 morbo dale. *Mesenterium* autem *Mesenterium*
 intestinis annexum est. Cum n. hylus
 ab operamento prima conuersionis ascendit ad
 hepatis, ideo corpus meatuorum *Mesenterium*
 conditum et intestinis annexum est, ut intestina
 venas et arterias *Mesentericas* cum *Lactibus*
 recipiant, qui pro nutritione partium abdominis
 sanguinem ab opere ferunt, chyli seu ex
 intestinis sequuntur hepatis tradunt. Sic
 secundario chylicationi inferunt *Pancreas*
 quidem *Augschido* *Omentum* et *Pancreas*.
 Chylum seu recipiendo & recrementa excremando
 Intestine cum *Mesenterio*. *Primario*
 autem Chylicationi inferunt *Ventriculus*
 cum *Gala* et *oesophago*. *Ventriculus*
Ventriculus est pars corporis membranosa et conuata,
 duabus tunicis propriis carnis constans, certis
 et peculiari temperamento praedita, ut alimentum
 in chylum mutare possit. *Ventriculus* *obliquo*
 superius pro recipit & inferius pro conuoluit intestinis.

ma
 by
 s
 m
 s
 it.

Partes seu contenta infimi ventris qua
nutritioni intersunt respectu sanguificationis
primariae est Hepar. Secundariae sunt
Lien, Renes, vesicula fellicis cum meatu
biliano.

Hepar

est membrum corporis principale venis, arterijs
nervis proprijs parenchymate ita conformatum
ut optima possit esse sanguificationis organum.

Vesicula fellicis

Bilem excrementariam recipit a iecore Vesicula
fellica pars corporis membranosa, triplici

villorum genere ex diversis vasis constans et ex
dextra iecoris parte immediate pendens.

Plexus bilianus

Recepta autem bilis a vesicula fellica per peculi
arem ductum ad intestina duodenam
transmittitur et intestina excrementum
exhi mutant et a corpore eiciuntur.

Lien

Melanocholicum suum recipit Lien, et ipsam
sanguificationem iuvent sedes morborum emulsi

Renes

Renes vero per renas emulgentes habent Serum
et per Uterum mittunt ad vesicam qua excrementum
postea si certis vicibus aperitur recluso
musculo quem per uretrae exeant

Hae sunt viscera infimi ventris
qua intersunt Nutritioni respectu
Sanguificationis & Excretionis

ing

g

n

i.

da

.

4

—

li

—

—

—

—

4/16

—

—

—

—

—

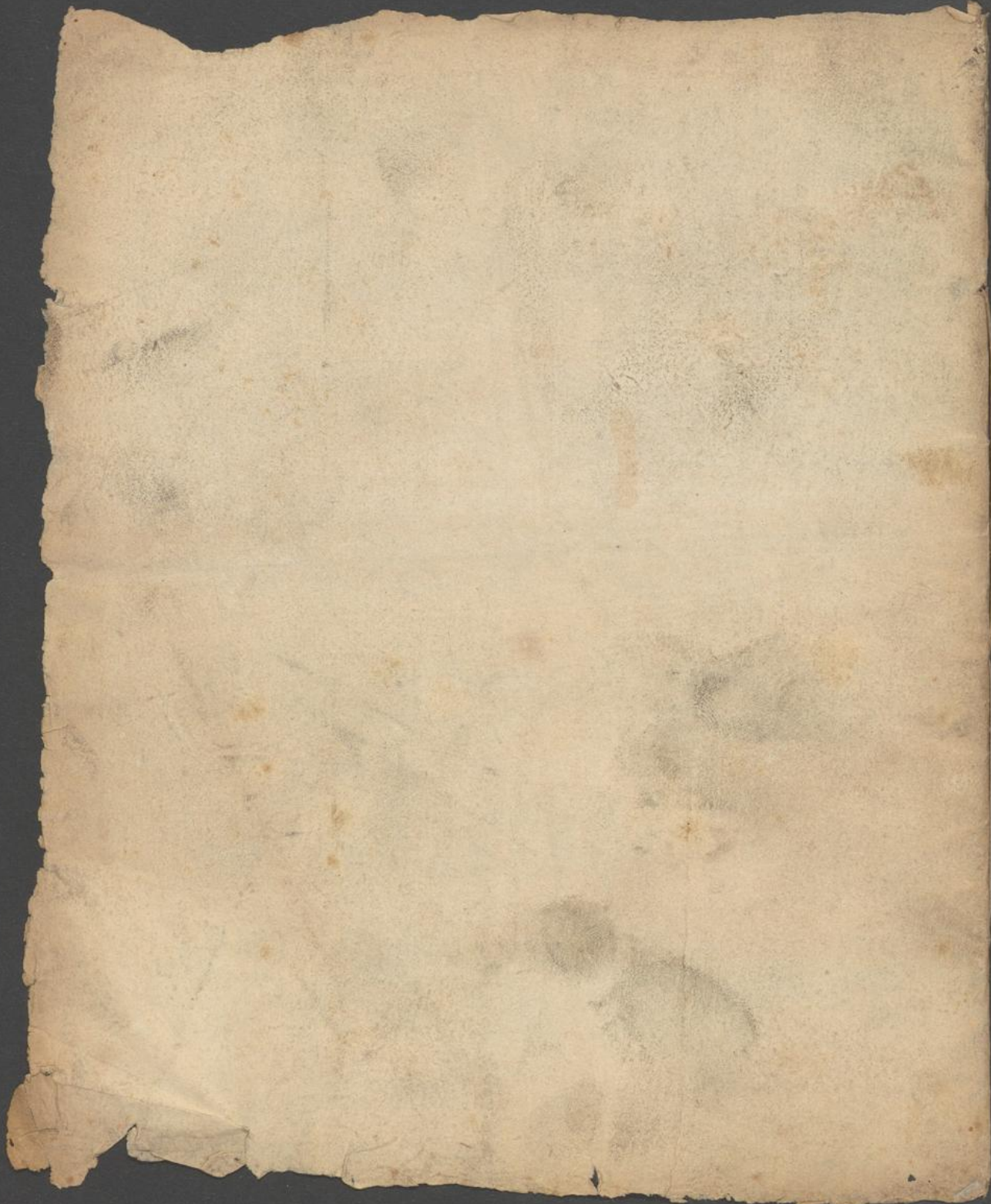
—

—

—

—

—

Puncti. Pimi.
APPENDIX.

69

Præter DIETAM in præcedentibus à nobis expositam
PHARMACIAM quoque, humorem naturalem quantitate vel
qualitate molestem purgantem, comobovantem, reficentem, con-
servantem; calorem innatum renovantem; faciem nitorem
restituentem; spirituum refecionem, obtinentem &c. SEXIBUS
præsentandam ducimus; ut per præcedentem Dietam, suis
rei addito usu et beneficio iuventus facilius, commodius &
cilius reparetur, moribus, sive remotis causis, quibus Senes
aliter minus obnoxii, præverteantur.

II. Sive omnia itaque, perugini humores corpori semel inhibiti
gradatim successivis purgationibus educandi, tum externis
frictionibus, lacris, sudoriferis, quæ poros in senibus ob-
spidum temperantem occlusos patentes & manifestos reddunt,
sive, per illos humores peccantes, ab internis partibus prin-
cipibus reoratos, expellant: tum internis medicamentis quæ tenuandi vim possideant,
sive ad rem perficiendam idoneis per superiora aut infu-
sione assumptis.

quæ obstruuntur
dicuntur sibi Thoyse par.
20. apr. 2. pag. 408 aut
alio modo

III. Ad Humorem autem purgandum potest cari anima
cum ista reddi eo modo, quod lac medicamentosum fieri
sinit Cordanus, supra pag. 4. à nobis citatus. Empta (singt)
capra vel asina, pabulo potes lac efficere medicamen-
tosum, seu polypodium dederis pro nigra bile, Seram
ad omnem humorem detrahendum, seu agnicum aut
bitumatum pro hydropicis, aut fumam terra vel lupum
salidarum ad purgandum sanguineam, vel mercurialem
ac utramque, ut atque tartarum exoneus. Eodem modo
carnem gallinarum potes efficere medicamentosam.
Itaque ad humores reletos, putidos exacuendos & purgandos
pese Hellebora Galinas, ta vero Gallinis illis iusto
modo coctura cum infusis preparatis. Cuius enim
Gallinarum sive ex assumpto alimento matata, & Helle-
borina facta, a linenti quoque, Hellebom, vires representabit,

PHARMACIA I.
Senem ad Humorem
I. purgandum

humoresq; educat. Qui hoc medio non contentus amplius
 cabit sibi ipse enemata per instrumentum non ita
 piden a. Parente nostro p. m. loci concessum, aut
 huic destitutus per alios applicare patitur. Uti
 etiam potest sine ullo damno aut periculo Manna
 que pra reliquis medicamentis temperata est, et ab
 blandis movet, ferrosq; humores purgat. Uigenda aut
 optima Calabriensis docente Brassavolo in exam. simpl.
 cui patria idem exemplum scribit Dicus Brassavolus, quod
 Salis Tragacae in Epino narrant Coel. Abodig. l. 9. c. 12.
 Itaq; si atres nimium adstrictior sit, Manna utere
 cum iure Caponis & myrobaleris. Hoc etiam tota
 maxime conducit, cuius vires lege apud Lenodam
lib. 1. sect. 2. c. 5. Si vero bilis maius aut maximum
 exercent dominium. Ababarbarum adde; et Agarii
 trochiscos si pituita eam spantem exornare videatur
 ex quibus pilulae, potionis &c. cum appropriatis li-
 quoribus pro delecta uteris l. a. possunt parari.

2. corroborandū.

IV. Ad corroborandum autem vires naturalem
 praeter alimenta passim proposita sumam, utilitatem
 et comoditatem ferunt Confectiones ex myrobaleris,
 Cenaromus, et alijs confortabilibus admixtis exstructae;
 quales potest esse quae

℞ Myrob. Uebal. Embl. Ind. vellet. ʒij

℞ Ciarrum. ʒss

℞ Poron. ros. rubr. ʒij ʒij

℞ Sarcob. rubr. ʒss

℞ Croci ʒss. Mosch. ambr. ʒij

℞ Sacch. succ. citr. sol. q. s. f. ex coctura

7 globuli q. s. sicut arte plaudiana deservandi.

3. reficiendum

V. Ad reficiendum commendamus p. q. pulverem
 masalei dulcis saccharo nite' coactum. Species est
 foeniculi, cuius usus apud Italos frequenter extat.

et maxime proficius: nutrimenta enim per membra
diffundit, et humorem ipsum naturalem auget. Hinc etiam
Aristoteles Nasalsi suis ope serpentes annuere exure
epidemicam tradit. Nos Funiculum nobis comure in eiq
locum substitimus, cuius germina et summitates,
ut supra etiam pag. 7. monuimus.

VI. Conseruatis vero eundem portione sequentis, elargitu
quotidie una vice famis restinguenda gratia assumpta.
Accipe Gallinaceum, pullorum, Caponem, cor, pulmones,
iecur, stomachum, testiculos, cerebellum; cog. in aq. mod.
addito paucillo salis. Contra uentride ex tota carae,
et toto iure, & saccharo q. s. cum recentis oxi vitello.
Fomelus placentia modico cinamomo, crocoz condita.
Uleu eficiens semel in die.

q. conseruandum

VII. Lurgatis, comhoratis, refectis et seruatis sic si moribus
calor ipse naturalis reuocandus & reparandus remitt. Ad calorem naturalem
conducit hic summae Zingiber conseruatum, quod calidum et reparandum.
pingue, cuius pinguedo attingenda quoniam humori deficiente,
unde ad pinguem hanc summitatem ipsam Zingiber
conditum humido radicali perura simillimum habetur.
Aromatica itaq; conseruatur potissimum, que humida
calida, pingui lentore pollent, aut que cum uirtute
subtili odorifera substantia densa praedita sunt. Eliges
ergo Radices Becc ubiusq; myrobalanos sapius
condonatos, Suannam, rosas, succ. sem. et cort. citri,
Santal. Coniados. Myrtum, Zedoar. Xylcal. Garryoph.
cinamom. mosch. ambr. C. C. corall. Spodium,
maygant. gemm. ac reliqua huius modi aromatizata
conseruata. Primum autem suppetias feruat myrobalam.
Equepam enim uim exerunt, dum superfluum humorem
exsiccent, caritatem prohibent, humorem retusilem
colliquant, collatione a corruptione & inflammatione conseru
rat, ac spiritus foueat.

II. Ad calorem naturalem reparandum.

VIII. Numquam uero quomodo sit exhibendum aut potabile
reddendum suum dubium esset maxime controuersum.

promittit Hierusalem Medicinam quam si officare possit
 esse non tollent paralyfin. Non negamus nos possi
 talem esse Hierusalem Medicinam, quae omnibus malis
 praesit internis (exapens. ulera, catarrha, contusiones
 et alios externos tumores et podas. unitates) Collium
 eius co percussa, ut talem ipsum artificem curavimus,
 farina eius minus notuimus. Non invidiamus
 nisi si tolleret tanta. Diuina (ubi de se proficitur)
 iucundia praesertim misero analytical: incidenter hanc
 tantam scilicet, ut credant qui decipi ~~volunt~~ nolunt
 Alii quidem longis laboribus Chymia Solena medicamenta
 deservunt, qui consulendi. Cuiusmodi hoc loco Tentura usitata
 Optime prodest proficitur, de qua ut et alij medi-
 camentis Helvii Chymia primo die proditura L.
 Pharmacopoeia Chymia Schröderi, Amiciae Parbonis
 nostri opt. Maxima. Ipsum etiam Serum subtilissimum
 factum ad Calorem naturam recurrendum semibz
 officinis, ita ut ex Sy. Capon. et Sulap. dot. cum
 fol. Anni frequentis infusatur potiones corroborantes,
 quae capiunt ejus omnimodis. Hinc fit, ut magis
 acriorem se posse prodesse, quam alij id solentibus mixtu-
 ribz, audeant.

III.

LX. Et sic vinum robar in Semibus potentia restant. Ad Fauces nitorem
 Nitorem Serap. Nitro ad Nitro restituentis fauci restituendum.
 duorem quaz repetat, sequentia non sperat medicamenta.
 Ad frontem quidem negotiorum decorandam utatur
 liquore Sulatibio, confecto per arkem sublimem ad ignem
 ex albuminibus orononi. Vel margarit fauca suco
 hyponis permixto aq. Rosae. vel dista aq. distill. album.
 orononi. Ad cardoan. recuperandum prodest sequas
 distillationem, quod

- 2. Rz. Carn. Vitul. Thy. columb. pull. n. 4
- 2. Sem. Calapat. a cortice mund. 3iv.
- 2. Pineor. Amygd. dulc. amar.
- 2. Rad. lil. alb. coact. fabay.
- 2. Rad. Serpent. Fraxinell. 6 3/3
- 1. Limon. n. 1
- 1. Gum. amon. in aceto solat. 3ij
- 2. Succ. fl. ligustr. q. s. f. Depill.

Rubicundiorum vero efficit radix addita Alaxana, quae pro reliquis ruborum succum inducit, quae ob causam etiam ea frequentiz puellulae ore genis frizendis hodie utuntur.

IV.
Ad Spiritus reficiendos

X. Spiritus vero quomodo reficiendi, docet ipsorum duplex motus. Dupliiter Spiritus moventur, ad centrum scilicet et ad circumferentiam: unde ipse Spiritus motus non dilatabit solum, sed et congregat.

Sanguinem ad
centrum quod
motum in no-
stra corpore non
ter docuit qm
Anglus.

Asperitas venem crindicem summe sic conducit. Viride enim cum sit inter album et nigrum, medio sese habet modo, et de utroq aliquid participat. Diu latet, propter portionem albescentis quam debet, congregat simul, propter particulam nigredinis quae illi mixta, et sic utrumq absorbit. Hinc notanter pag. 11. ad Senes diximus, ut respirantur frequen- ter inter virentes plantas, quorum natura non solum vire tam est, sed et maximam habet cum iuxta illi stata proportionem, spiritusq, nec nimis congregat aut dissipat; nec nimis dilatat. Eodem modo profuit Aromatica assumpta subtilia, q non adeo acui aromatis sapore ferunt crustum, que ipsa etiam exoratis facile est colligere.

N. Inter rem Diabem, praedictam et Pharmaciam
 et vinum robur obtineadum Senes non negligant obser-
 vationes arborum. Climactericum, qui plerumq[ue] vita,
 salutudinis et fortitudinem afferat notabilem mutationem.
 Ferunt autem aliqui iudicium de quolibet anno Septimo;
 alij de nono; alij de utroq[ue]. Qui ex septimo curia moritur
 causam desumunt exinde, quod septima quinq[ue] hora dies
 mensis, annus quarta pars sit demeticas revolutionis
 Solis. Septima enim quinq[ue] hora Luna alium regit
 Marti appulsum. Hora enim 6. matut. si Luna oritur,
 post 12. in meridie culminabit, post 6. respuet. occidet,
 post 12. in vno cori demissa latet. Hinc admiranda
 Temperamentorum mutationes. Temperamentum sanguineum
 fluit Luna emittente ab uno cori ad Horoscopus.
 Phlegmaticum puzat ab Horoscopo ad calmen exli.
 Cholericum declinat ad occasum. Melancholicum rursus
 in occasu ambulat. Hinc fit ut quosdam languemus,
 aut cora recitas recuamus, letemur aut subito in ma-
 liciam labemur: Interdum labores propositos sine diffi-
 cultate velle fauere atq[ue] triumphes; interdum frustra adhibita
 curi. Diligentia Herculeae, nil aptum scopo proposito est
 coruimus obtinemus. Iurat Sol etiam Estus mens
septima hora exiens de quo post Pholom. Leopold.
Leucon. doctissimae doctissimae R. Godeniz. Med. Professor
Philos. in Acad. in Diss. apol. pro Astrol. p. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
Scripsit qui legendy. Fait et hic illud, quod septima
quolibet die Luna contrarium Zodiaci quadrante
ingredietur. Hodie 29. Martij hora 12. in merid. Luna
haerebit in 7. gr. ♄. qua est domy benignissima. ♄
est signum aëreum, calidum, humidum, sanguineum,
masculinum diurnum. Elapso septiduo ♄. April.
hora 12. est in 3. gr. ♃, qui est domy infestissimi ♃.
est signum tenebre, frigidum, siccum, melancholicum,
foemineum nocturnum. Iterum elapso septiduo
12. April. hor. 12. est in 1. gr. ♁. qui est domy ☉.
tandem 19. April. hor. 12. est in 12. gr. ♁, qui
est domy ☉. Quodrens horis, diebus competit,
competet etiam annis.

† D. et

Qui senis omixantur ex anno quolibet non
 nec illorum iudicium nisi ex septenario oritur
 cardinali. Cum enim mutatio vitæ, stultitia
 et fortunæ non præcise fiat ex parte superioris
 climacterico, sed plerumq; aliqua præcipua præparatio
 hinc fit ut anno 3. vel 4. qui novenum complet
 mutatio illa contingat.

Qui senis ex septenarij et novenarij concursu
 considerato simul temere geruntur, ad quæ sit
 respondent, optimi faciunt. Unde annus 21. et 22.
 masculis plerumq; fatalis est, ut præter ætatem di-
 nitam, honores, curas procurent: multiset fatuus
 est. Annus 36. et 38. formidulis fatalis est in parte.
 Semibus autem 63. quia tam septenarij & novenarij
 exacti concurrunt. Decuribus. Et quo obierunt
 Plato, Diogenes Cyrenis, Dionys. Herod. & alij.

Sensigitur de his diligenter consulat Astro-
 logos, ediscant unde prædictum dicitur, quæ
 peracto vel medicam adeant, vel prudentiam
 aut temperantiam ament quibus miseras sen-
 sum impediri nemo negat.

XII. Quod cum obsequiis annorum et
 maidenorum ad vitam prosperam obtinendam
 alij Magia doctores superaddant lapides certis
 imaginibus sub certis idem constitutione fabricatos
 collo paterre alia corporis portandos: (ut v.g.
 lapis Nephriticus figuræ ^{magis} Senionis certo tempore
 exornatus, dolores dicitur tollere nephriticos)
 aliquo modo transire patimus: modo abrit

SUPERSTITIO.

CANCER. Acria et caliditate fugienda,
aleg eluatur lacte muliebri aut caprino in quo
bulliant ros. viol. lader. nymph. solan. hyosc.

Item fil. solani recent.
Item hab. can. cancer. cum aq. solani ter lot. 3j
Habimon. erud. aq. ros. lot. 3j Cap. Mort.
vitioli 3j cum succo solani in plumbeo mort.
f. Emplastr. Item Col. ocor. 3j succi semper vna. 3j 3 erudi 3j. M. in
molt. plumb.

SCIRRHUS occupet vel fundum vel latera vel
cervicem, et curatur et alig feruq. Si non
curetur in principio curetur. Desinit in
Cancerum facile. Unguenti seq. probata fidei
est, 3j Amomiaci, 3j Adellij, 3j opopon. galbani
ana 3j 3j Salis armoniaci 3j al. lib. capper,
cheiv, ana q. s. terantur in mortar. l. a.

ANGUSTIA Spasmodis Ulteri. Si omnia
occlusam sit orificium, subio Parai mistura: cura qua confer
Si angustum ubi humorum spongia arida,
aut pepsus ex Gualiana conveniunt. Si humor
adrit et densitas. 3j Hab. emoll. pulg. melib.
ana m.ij. Rad. lesp. alba. liquir. nutre 6 3v.
Sem. lini, foenugr. 6 3j 3j Cami 3j 3j fl. anethi
Ca. mon. ana m.ij. f. q. balneo et foment. Linimentum
3j Ol. lib. alb. anethi, i. rini ana 3j solip. hum. aut. l. r. s.
Capon. ana 3j 3j M. unil. sem. lini, foenugr. p. p. h. 6 3j 3j
ol. m. r. h. 3j m. h. i. s. addantur persiana.

op. p. s. l. h. d.
f. 19. de
dantara
g. r. i. b. l. i. n.
un.

R.

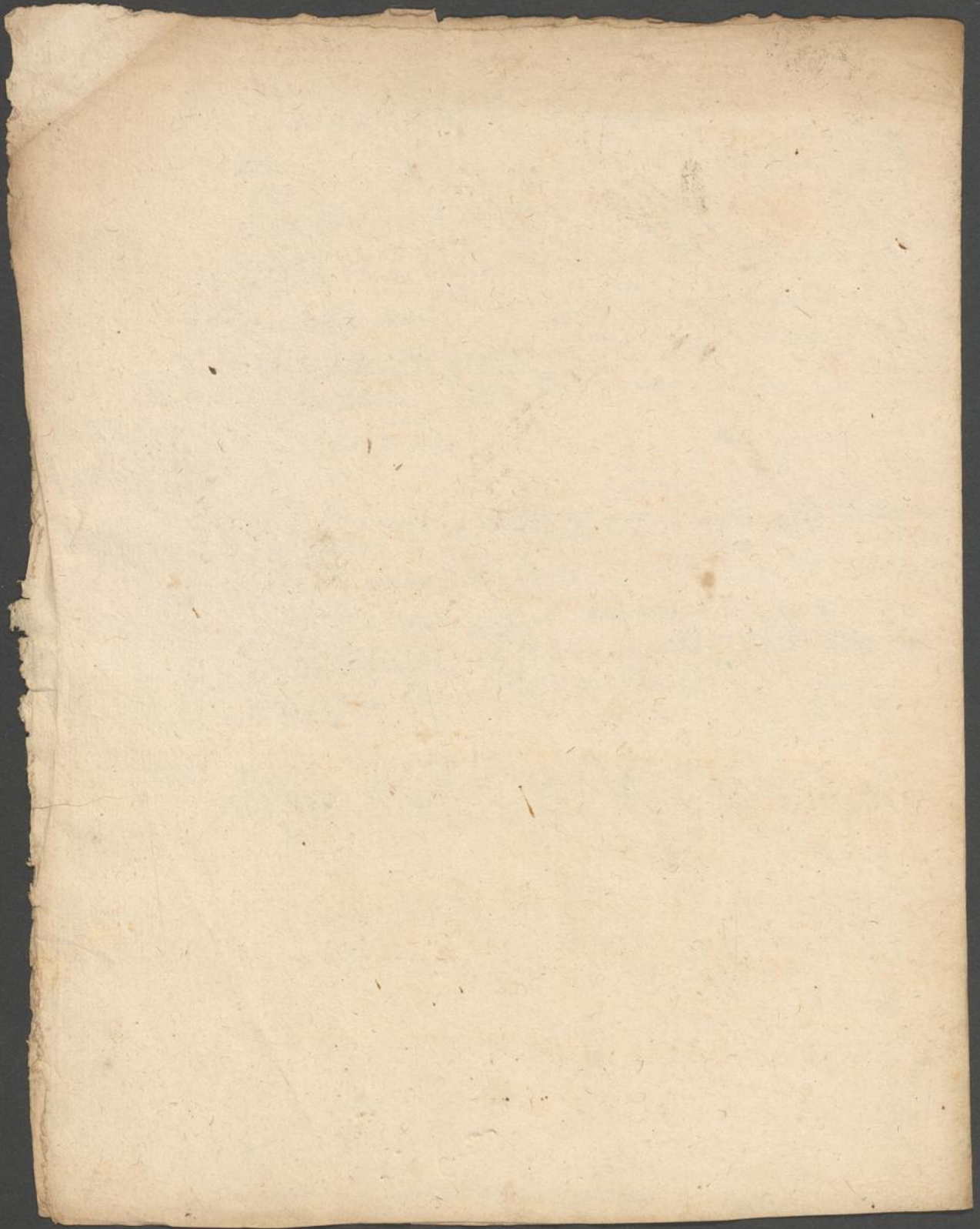
SCISSURE UTERI. *passades ex novis de
masa. (indigonata) ferris debent abrumi, aut
luzel. Egypt. et spod. Suisoris puresse linia.
Agilops. de linaria ʒj. Salsari ʒj. Ol. oronua
myrtha ana ʒij m. Haec succij fenyordi vi
cum lacte pro epistomate. Fomata ex emoll.
et coxidiis. Papyrus viles pag. 233.*

PLURITUS UTERI. Prae misis Univeris
salibz crassantibz et ressellentibz, ea prout
qua adhiberi solent in inflammatione uteri.
Chalybeata in super externae et internae
magnum dant teramen.

~~Menstrua Superflua~~
1723
1723

rn
at
i.
i

75
Index

Observationum Decatis 1.

Obs. I.

Fractura cranij varia. 3. vulnus in occipite
et vertice ad calvariam usq. cum febre
et scotomia. 4. Trochanum et cias usus. 4.
Astrologia utilitas. 5. Plantarum in hyeme
productio. 5. Sine hepato sanantur
cranij fractura. 5. non semper tamen 6.
Usus Vera sectionis et clysterum 6. purgantium
6. localium 7. dura meningis apectio 7.
trochan cautela 7. Cerebri inflamatio
et abscessus sine delirio 8. puer sine
cerebro 8. Cerebrum syderatum
quando? 9.

Obs. II.

Infans cum vulnere cranij natq. pag. 9.
venula cerebri turgida collectio
perulenta materia inter meningis. 9.
A minis conformatio factum mutatur in foetu. 10.

pluvia cruenta. Succini varia figurae
et ideae. Mineralia pisces, ossa et
alia representantia. Bufoni saxi
medicamentus pag. 10. Lazari
Genuensis, cuius ex abdomine pendu-
lum erat corpus, consimilia exempla
pag. 11. Lepus dupl. ibid.

Obs. III.

Anatomia Apoplectici p. 11. nigra
materia atramento sutorio non
absimilis in arteria venosa et
aorta. In lingua et faucibus.
An a Liemis vitio? Vomitus nigri
a Liemis vitio pag. 11. in Camellano
Fabrizio, Nobilissimo Pido, Consule
Zinkio et alij, de quibus fusius
in Decade II. observat.

Vermes in reaticulo, in testibus, osse
 ethmoide, nasibus, oculis, auribus,
 capite pag. 12. Lappi Sebastiani
 Scarabij ibid. confer epistol.
 Med. Occas. 1. pag. 41

Obs. V.

Abortus ob rasonum umbilicalium
 exilitatem et tenuitatem. 12.
 ab uteri debilitate et vitio feminis
 foeminei. 13. usus et utilitas clysterum
 in recens natis debilibus infantibus 13.

Obs. VI.

Echymomata varia musculorum. 13.
 Penitentem nigricans. Viscera varie
 corrupta. Vultus in natibus. Polos Iohanneget
 Simbri cruris et pedis. pag. 14. Tumor
 et inflammatio Simbri testiculi. Laus
 O. Fausy. Echymomata varia. 15.
 Hermianum differentia. Echymomatem

causa. Nemo ad ea delenda
Thapsia usus est olim. 16. Veni
line sanguine, ibidem. confer
inferius obseruat. pag. 29.

Obs. VII. pag. 17.

Phthificus et scorbuticus exhibet
magnam quantitatem aqua in Pericardio
dis. Lapillos in vesicula bilis.
Innocentij X. Anatomie. Hellenij
Caecum notatur quoad artu
tionem sanguinis. Duo ad
venas phrenicas ad iunge
abscessuum libro. Severin.

Obs. VIII

Hegica cum scirrho lienis pag. 18.
officulum Cordis. Anatomia Suecorum
Regis Gustavi Adolphi. In phthificis
magna copia aqua in Pericardio.

77
Laus Sneideni Wittebergensis p. 19.
Vasa lymphatica. De officulo
Cordis sentiant rana Menepius,
Rolfincius, Galen. Nobani VIII.
Anatome. Vnus officulorum Cordis
Certini. 21. 34. Lymphaticorum
natorum esse inquitur. Laus
Bartolini, Kolharis, Joräetis,
et Schenkij. 21. Confer epistolas
inter me et D. Bartolinum
scriptas.

Obs. IX.

Anatomia Juvenis Variolis defuncti. 22.
Anatomia Gloriosissimi Romanorum
Regis Ferdinandi IV. Ligna Variolarum
maximè dubie. Alvi fluxus in Variolis.
Pachetus notatur. Purgantium usus in
Variolis. V. S. pag. 22. 23. Lactantis
purgandi. Helmontius notatur. 24.
V. S. non penitus damnanda. 25.

obitus Cardinalis Infantis ob
V.S. 29. Hariam hamontegia
in Variolis. Laus D. Saboty.
In variolis nimio aetate non semp
agri torquendi: Observationes
hac de re p. 25. 26.

Obs. X

Recens natus puella, ut tractandus
sit. 26. ~~Nutritio~~ electio, Diamygdala
tum datum ad Meconium aut papa
verulum, sordes abstergend. cui
uni multi credunt sufficere ~~Colostrum~~
Colostrum, aut primum lac, vide
pag. 98. Nutritio electio. pag. 26.
Pulvis puerorum cum pulicula dandus.
27. diambra saepe letalis. 27. Laus
D. Spina et D. Mezgeri 27. Enemata
pro infantibus. 27. Ascites cum Tympano
nitide 28. Defuncti Anatomia 28.
Sanguinis absentia. 29. ~~Cautio~~ ^{Cautio} in prognosi.

lesus et abusus clysterum 29. Helmontij
notatur. 30. Externorum medicamen-
torum virtus. 31. Via clysterum

ad uterum. Cum semine vis
pharmaci an transire possit.

Observatio singularis. 31. Post
clysteris saepe maior fit tumor

ventris. 32. Revulsio clysterum
in praesenti casu insufficientis,
unde passio inter latus quatuor

et iocos, abundantum vero
^{preces} mortuus est. 32. Lien saepe
est hydropis causa. Lienis usq. 33.

Mechus per unctionis oesophago pro
infectione implantatq. 34.

Epistola I.

Ardus manū p. q. 1. tumescencia et
dehumescencia p. q. simile a febribz

quo ad reciprocationem. p. q. Aeterna
vel sol causa ardus manū sit. p. 5.

Salamonis sapientia. p. 5. flumini

in mare abeunt, nec mare est plenum,
inde aestus marinus pag. 6. à sale
marina et dulcedine aquarum
irruentium inter se certantibus
pag. 6. Experimentum de glacie in
calide hypocausto producta p. 7.
Educia frigore indurata, membra refrigerata
pag. 7. Praecipitationes Chymicae.
Butyrum Sulphuris. Sulphur auritum
Antimonij. Gilla. p. 7. Mercurius
praecipitatus, Aurum. Felminans, Luna
Cornea, Magisterium Corall. Lac
Virginis. Clyster. et similia è contrarijs
Composita. Baltici maris summa hyeme
congelantur et dulcia fiunt. Insulae in
rosa Zembla dulces. Membra refrigerata
ab dissidium caloris et frigoris curantur.
Ambustarum ratio. pag. 8. Antiperistasis.
Meteora. Vinum et aqua non coniungun-
tur, licet adiungantur. Experimentum.
Paroxysmi febiles. Contentio marina
et aqua dulcis. Experimentum pag. 9.

Error Ptolomei et Alphonsi n. pag. 10.

Laus Abrahami Tacuti quoad in
mentionem tibi Offici. 10. In mediis
manu non dant astra p. 10.

Item 24. ibidem lege quare
ad maris littora astra ~~non~~
abservetur, in medio mani
nequequam etc. Aestas
hora dependet a Cura.

Epistola II.

Apodidrasunda. Ceombrotus et
Onomartus notatur. pag. 11. Luna
causa aëris maris. p. 12. Balticum
cur delibetur aëre, ut Rhusicum.
Morus Oceani. 12. Mediterranei motus
circularis. 13. Morus varij maris.
Causa consistit in spiritibus, non in
salsedine. 13. Mare fontium et
fluminum Mater. 13. Inundationes.
Sapientia Salomonis. 14. Lacus Dilat.
Lucta marina et dulcis aëre. Marina.
Edulcoratio. Lucta impossibilitas. 14.
Fluxus et refluxus an fiat simul. 15.
Armetis calor. 15. Ignis in aqua. 16.
Non omnis congelatio e frigore. ibid.
exemplum Lacus Myrtori p. 17. Catalepsis
ab amore. Salsi Saponis extractio.

Refrigeratorum restitutio. Clypeus.
 Belloarcticum minerale. 17. Salsedinem non
 fugat frig. Fons Salomonis. Ambusta.
 Antiperistans. 18. Meteora. Dechina rari
 et densi. Oca motu cocta. Aqua vino
 inimica. Rigor febrium. Varia rara
 observationes. 19. Causa micans calidum
 seu Spiritus Maris. Laus Fabricij Rostochii,
 ensis. 20. Exempla fontium et aquarum
 astringentium non Salsarum. Astus in medic
 mar. Modernorum nautarum peritia.
 Classis maritima. Salomonis iter. 21.

Epistola III.

Luna causa astus marini negatur,
 contextio aere dulci et salis aquae asseritur.
 pag. 22.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to its orientation and fading.

Handwritten text, possibly a signature or a specific heading, appearing as bleed-through.

Additional handwritten text, also appearing as bleed-through from the reverse side.

[Faint, illegible handwriting]

Impudentis Medici est cum collyrio omnes
oculorum morbos curare velle.

[Handwritten flourish or signature]

Nobilissimis, ^{Viri} Amplissimis

Celeberrimum Academiæ

Medicis Professoribus

Excellentissimis

In Academia

Helmstedensi

Altochensi

Altingensi

Gryphiswaldensi

Alatunensi

Sorana

Præceptoribus

Draufas

Mutsumf
Comurkag

Comubant

COLLEGIUM MEDICUM

Practicum I.

quo
per modum consultandi
quingenta ~~maxime~~ gravissimum ~~maiorum~~ ^{affectuum}
veram curationem et cognitionem

Studiosa presentati exponit in Mayurgensi
Academia

Io: DANIEL HORST. D.
Professor et Archiater.

addita sunt tot
Epistolae variae lectionis Medicæ

De Arteriotomia an grauiat. Videatur Zacuty Lib. 1.
in pag. admodum. obs. 6. l. 1. Neg. Hollery l. i. de mort.
in terr. in schol. cap. 1.
Hf. Gal. Ferret. Vid. Zacuty pag. 437. lib. 2.
p. 1. cap. med. histor.

De Sanguinis missione an necessaria videatur medi-
camentis sanguini euacuans Zacut. p. 106. med.
p. 1. l. 2.

1. anodynus debet sedare
2. non exauare nisi pphs etae
Dicta

Chinensis

C. D.
CONSULTATIONUM
MEDICARUM

Prima

PRÆSIDE

JOH. DANIELE
HORSTIO D.

Med. Prim. Prof. & Archiatro.

Publicè cum Collegis instituta

à

JOH. GOTFRID GEILFVSIO
Medicina Studiofo.

MARPURGI,

Ad diem 19. Augusti.

ANNO 1643.

Typis CHEMLINIANIS.

Arterio tonia conuenit Gal. l. de cur. rat. p. sang. mis.
c. 22. l. 13. met. m. Cap. ult. obstat. utriusq. p. en. cutis

Za cuty ob. 2. appl.
candata men. confellum
epi ten. sta. ex. i. u. chis. et. con. i. u. u. u. u.

Casus primus.

Arterio tonia
dehibita fuit
de hac san. ty
a. y. d.

Aliquot elapsi anni sunt, ex quo æger,
Vir eruditus ac doctus, vino tamen
nimis deditus, temperamenti biliosi &
& melancholici, ac anno quidem qua-
dragesimo quinto primùm capitis dolo-
rem est expertus. Aderat autem & adhuc
adest hæmorrhagiæ per intervalla ante-
hac consueta suppressio, subsequuta verò
sunt vigilie, febricula, corporis macror.
Ipsum malum, aëris ambientis constitu-
tio si nebulosa fit, fieri solet pejus & dete-
rius, tumq; accidit appetitus quo ad ci-
bum dejectio, urgentibus interim calo-
re, lassitudine & siti. Plurima hætenus ad-
hibita fuerunt Pharmaca purgantia, su-
dorifera, ligni decoctum per dies qua-
draginta, varia electuaria cephalica &
pulveres; omnia tamen frustra. Quæri-
tur igitur quæ morbi natura ac in-
doles, quæ item medica

curatio?

Vasentii Sand
Chirurgg

C. D. *de quo*
Præsid. J. D. Horstio
CONSULTATIONUM

MEDICARVM *Consultationem cum*
Secunda. *Collegis instituit*

PRÆSIDE

J. Gulpho Geilhusy
JOHAN. DANIELE
HORSTIO D.

Med. Prim. Prof. & Archiatro.

Publicè cum Collegis instituta.

à

JOH. FRIDERICO BILGERO
Med. Studiofo.

MARPURGI,

Addièm 26. Augustè

ANNO 1643.

Typis CHEMLINIANIS.

Casus II.

Vir Consultissimus, temperamenti sic-
cioris & calidi, haustu cerevisia avi-
de excipiens / patitur nausea & vomitum
cum dejectionibus nigris & viscidis, qui-
bus per horas duas durantibus supervenit
dolor ventris & hypochondriorum.
acerrimus, alvi obstructio, continui ru-
tus, capitis dolor, tandemq; convulsio
Epileptica. Clysteres nil promovent, nec
per os assumpta purgantia. Dolores vero
permeant totum corpus, omnia mem-
bra; adeo ut xger conqueratur in omni-
bus venis & nervis esse viva mordicantia
animalcula; muscoli tument, ac gravissi-
mum symptoma Epilepsia invadit saepius.

Quæritur quæ morbi natura ac
indoles, quæ medica
curatio?

*Io. Conradus Bader
Secret. et Consil.
Haltiac.*

*Grimberga in
belli ca expeditione*

C. D.
CONSULTATIONUM
MEDICARUM

Tertia.

PRÆSIDE

JOH. DANIELE
HORSTIO D.

Med. Prim. Prof. & Achiatro.

Publicè cum Collegis instituta

ab

HELFRICO SCHRODÆO

Med. Studioſo.

Ad diem 2. Septembr.

Anno 1643.

Typis CHEMLINIANIS.

Casus III.

Nobilissimus quidam Vir, temperamenti cholericæ & sanguinei, hæmorrhoidali fluxui excedenti aliàs obnoxius, imminentē fluxum alvi retentione cū suppressere conaretur, post colicos dolores exantlatos incidit in delirium cum febrili dispositione, regurgitante videlicet sanguine sursum. Vigiliæ aderant comites individua, continuæ febris signa, & symptomata alia. Oculos habebat squalidos, vultus erat torvus, interdum lachrymabatur, interdum irascebatur, floccos colligebat, plus solito & indecenter loquebatur. Quæritur quæ morbi natura ac indoles, quæ medica

curatio?

Phil. Stall Praef.

Velensis

C. D.
CONSULTATIONUM
MEDICARVM

Quarta

PRÆSIDE

IOHAN. DANIELE
HORSTIOD.

Med. Prim. Prof. & Archiatro.

Publicè cum Collegis instituta

à

JOH. GOTFRID GEILFUSIO
Medicinæ Studiofo.

MARPURGI,

Ad diem 9. Septembr.

ANNO 1643.

Typis CHEMLINIANIS.

Casus IV.

MArrona sexagenaria Generosa, biliosa & sanguinea, patitur post coenam ventriculi dolorem, quem secuta prolixa falsæ materiæ exspuitio, vomitus, levis capitis dolor, tandem verò linguæ tumor, vocis & loquelæ, totiusque sinistri lateris motus privatio cum dolore acutissimo. Vinum per aliquot annos ferre non potuit nec acetum, his enim sumptis manus & facies nimis incaluerunt. In hypochondriis sæpe dolorem, sæpius tamen in cruribus, & nunquam non lassitudinem spontaneam totius corporis sensit.

Quæritur quæ morbi natura & indoles, quæ medica curatio?

*Catharina Comitissa Nassovia
Dilleburg.*

LECTORI

Præses.

Hi sunt Benigne Lectores, casus medicos,
de quibus me directore consultarunt.
ingenue quidam Philiatri. Non veni fieri
sunt aut verbis pleribus stipati; ita eos
consignari et quotidie præcipua facient;
facti sunt obrem. Unde veni conitendit
sequens fuit. Primi omnium præmissis sermo
ne præliminari Respondens casum legit,
subiuncta casus resolutione, quo ad morbi
causas, signa, indicationes et remedia.
Dehinc alter opponentium ac sequentes
idem fecere, non neglecta dubiorum pro
positione. Præses veni collationi finem
imponit, remque dignationem et curam
affertur exponit.

Ut autem Benigne Lectores, ad Te quos Resolutio Casus
ex his aliquibus redundet fructus, tribus Primi.
quod aiunt verbis præmissorum casuum
resolutiones hic subiungimus. Ad quod
primum quidem attinet, curatur est
ille vir ad Galeni monitum l. 13. Met. M.

Caseus II.

cap. 22. et lib. de curand. rat. per sang.
mission. c. 22. mafa arterie temporali,
ac felicissime sanatus est, benig. et
pauca tunc adhuc vivit imanis ab
omni capitis dolore licet ag. potet
adhuc ut olim. Colica vero Jo. Corr.
Baden. Conzil. Hass. fuit scorbatica
agery corraluit ex solo usu lumbicorū
terrestrium et alijs artificor batiis.

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten notes or signatures.]

Ca
Ca
Ca
Ca

81
Casus V. Bilgeus apthemia.

Casus VI. Melancholia. Geilfus.

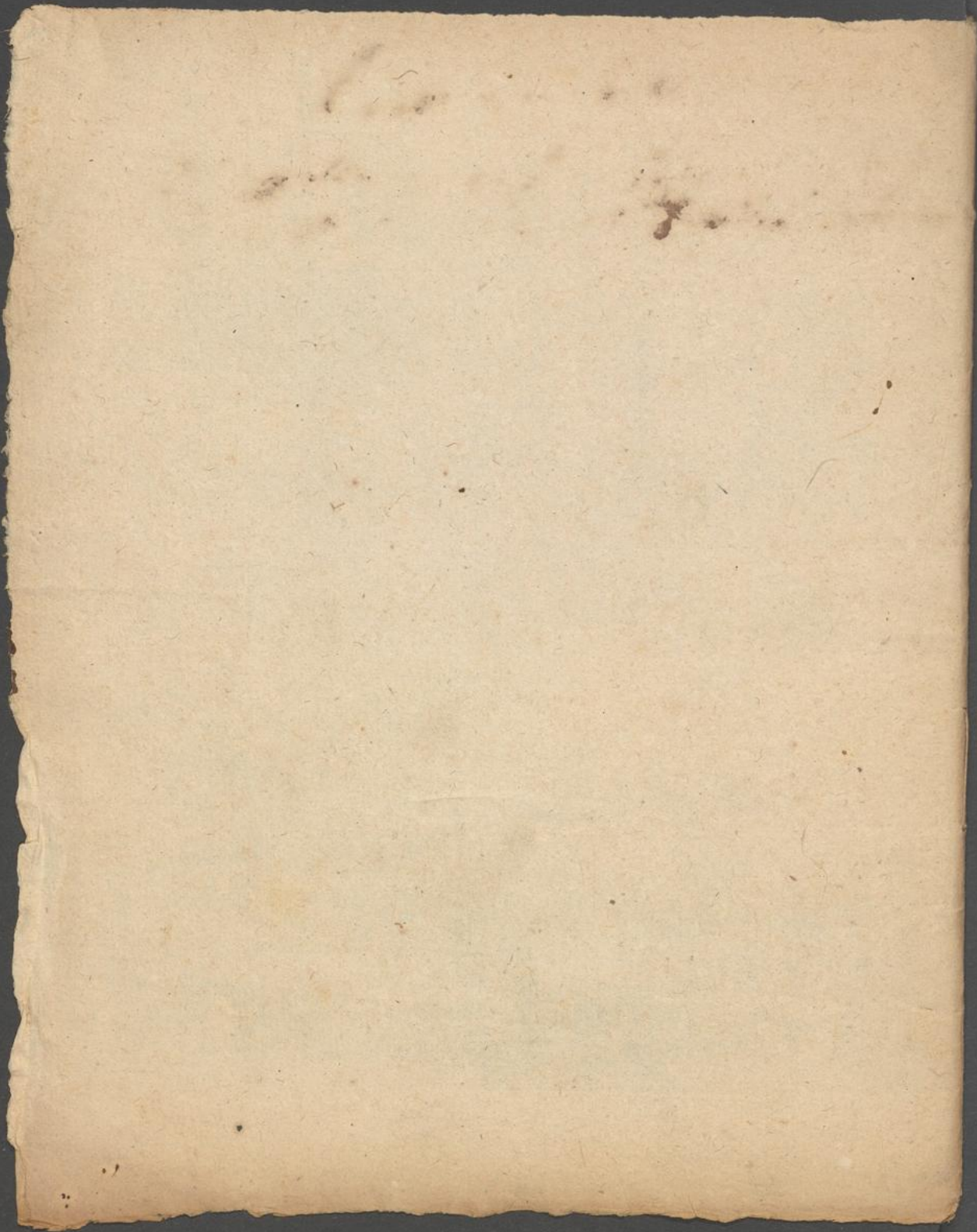
Casus VII. Apoplex puerper. Bilger.

Casus VIII.

Bonerrate Lectore

Postquam ab eodem nostro Senis O. Braunij mihi
a Verisimilis demandata est. Practica Professio

[Faint, illegible handwritten text or bleed-through from the reverse side of the page]

AGROTUS QUINTUS

10 febr.

Ante paucos dies plebeio aride brassicam
sate conditam miseris, ^{et} fructulorum ^{et} gressis
spine dorsi ⁱⁿ carne ^{simul in tridant} fuita, conatus deglutire
sed frustra. Osca n. appendix spina, nobis
forsim de dicta laryngi ^{tam} ante se in ^{rat} laqueo,
ut nec supra nec infra ab ipso morari poterat
atq; acribus e ore ^{elevari} gressit. Quomodo
quomodo tali succedimus? An perit patiens
huc ducimus illapsa osca particula tridenda
imo si non succedit talis exegit an
laryngi ^{domini} usurpanda.

Sept 19

me
re
ly
th
d,
t
ber
al
r

Vir 66. annorum per aliquot menses.
molestissima dyssepia, qualis secundum
Hippocr. aetati huic contingere solet, exornitq[ue]
est, ita ut saepius mihi in sella sedendo, et
alvum simul exponendo urinam reddere non
potuerit, coetera sanq[ue] et absq[ue] ulla corporis
functionu[m] roga. Urina subalbida vel spicea
crassa et turbida est, ^{at} sedimento albo, inflato,
crasso et mucoso, in tubulo fundo in part[em] glutinis
adharente. Quamvis ac adit exulceratio,
aut calculus, vel alia causa h[uius] mali.

W

19
—
—
—
—
a
01
ig
hö

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Vostatis quaedam XLV. a tatis sua anno, menstruis parvis, ter diebus
et obulentiis cepit purgari, quanno a tatis LX Supposita
fuit, et superueniente vomitu mox saluo, cum acris, tum
dulci per duos annos durate. Hanc aperiens, mox
momentis, pepas, Medici curam conati sunt, sed
fructu suborta Satyrnari, qua in hunc diem (fuit ab
anno XLVI) centum circiter pollutionibus singulis diebus
torquetur, concurrens spasmus, alienatione mentis et
angustia pedoris. Hinc pomis et omni genere mat
fructuum ubi ter, aquam gelidam bibit, atq; haec si neu
pedoris obstruat, infirmus vestrem in rem uallat.
Cum morbo ad hunc diem nuduas dare uideretur,
Medici et adstantes vires reficere conati sunt iure carmin
unde tantus ardor fecitq; ut maximum duorum precedentium
annorum factum in gelida. Balneo etiam in hyberno kayro
transigent, et per dies XLIII in illo remanserit a 29 Julij
ad XI Augusti, in quo tandem educta suffocata in aquis
referebat, ulceribus foedis magis per fundentibus, calore
niterno remittente. Jam Sen XL Januarii ulceribus sublati
et calore virino corpori uisibus Satyrnariis durat, et calor
tantus niternam partem, ut paruo linteis toto suffocato tegatur
et continue aqua gelida vestrem forseat. Reficitur lacte, aqua
medico pane et fructibus. Quamvis causa et huius
remotio

VIII

lip
the
by
in
e
ip
his
aker
2

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Nobilis puella anno aetatis 19. instructisq[ue]
mensib[us] dolens gravissimos capitis et
stomachi experitur, succedente vertigine,
vomitu, cordis palpitatione et animi
deliquio. Facies pallet cum totius corporis
atrophia, lassitudine et respirandi
difficultate. Mentis paucis sunt, difficiles
et decolors? Quaeritur an conveniat
Venaferrio!

9 H
pate 2
282

Amy's Song

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page]

LF 262

Integerimi Vini W. L. L. Quasdonis M. R. filio,
+ Scabie foeda totius corporis, maxime capitis,
miseri tortus, contra meum consentum et suatum,
inungitur à Chirurgo namptore limimento
ad Scabiem usitato successu longe infuato. Vix
enim Scabie exiccata sequitur ingras condulio
exhemorum, cum polige profusione lachrymarum,
oris clausura, rigore maxillarum, pufa diversis et
oratio, spumaz oris aperti tandem succedente.
Quaeritur qd hic agendum?

+
mentum XV. Matis forbuticae lac impuram
fuzens

Agulx

Wolg

au

o
lio

/
t

Sartor ammonius 33. contributionis plethoricae
 Quibus diebus post crapulam conuenitur de capitis
 despillationibus succedente oculi dextri inflammatione
 et venarum turgentia, maxilla et palpebra. dolore
 lachrymarum fluxione copiosa et vigilijs.
 Quasi hoc quod agendum?

Agony. 21

*ae
ly
me
e
,*

L F 390

Juvenis &abilissimꝝ equitationibus et
senationum laboribꝝ satis deditꝝ frequenti
hæmorrhagiæ ^{reum} obnoxius est, cum appetitum
deparato, siti immodica, urina spicæ
et capitis dolore: quibus hæc accidit quod
ob simam navium struere a ^{capite} ~~capite~~ non
mihi summa eum difficultate potest q̄ rephatae,
quod rephater factidꝝ miccep̄ in par
Quis. Quod q̄ agendi. An auidula
Conveniat.

June XII

t
b
la.

L F 408

Puella aetate XII. conuenitur
de imbecillitate Mentis, remota materia.
ferrea et salsa, rigilibz abdominalis, rictibz
mentis, tristitia, profundis cogitationibz,
cordis anxietate, succedente atrophie febril.
Urina in stur cerevisia crassa et rubra.
Alag durior. Somnus ferè nullus et somni
tempore pulsans. Quare huc qd
agendum

Vera pietati itaq. Greg. Borwandg parvo quoz
 letabit. Non est blasphemus Helmontig qui Deum
 invidia corripuit, quod neminem ab orbe condito
 remm humani generi ondicum Adepti scientia
 instructum Phorse, mittere voluerit.

Sed superstitiosus est Helmontig, qui morbos annales
 vult curat.

Non sequetur blasphemum, Helmontium, nocentem
 illum superstitiosum, gloriosum, belidum, ineptum, invidum,
~~vidum~~ et delens Entusiastam somnijs addi. Infirmum.
 Annon est blasphemus ^{Helmontig} Deum Opt. Mag. invidia corripere,
 quod neminem ab orbe condito remm humani generi Adepti
 scientia instructum Phorse mittere voluerit?
 Annon Superstitio maxima vult curare morbos?

Quid gloriosus se pronunciare se vera medicina qui mi et
 novum Aeternum? Scilicet est quum se Philosophum per
 ignem iacet, cum tu ex eis ^{peccatis} ab ijs tm Medicina addiscent,
 qui scientia infusa in multo, et qbz spiritibz Domini inspi
 rat morborum causam. Ineptus dum dicitur SS. alienum
 affigit sensum et ad se ipm mltum detorquet. Entusiasta
 sumit dum peccatione ex s'at'z namat et cepollit.
 Sed ~~neq. minus~~ quo letodum lappum? Veros enim ne
 et hie forsitan lateant Helmontig famuli. Alit
 non ad atrium, repetit

ego Medica Christiana Christiana non
dicere Enthusiasmum et delira somni-
atq; exoratio prognostica: fugiendam
ipsum omnem superstitionem et hoc notandum
quod erat Deuter. 13. Si surgens in medio
tui, inquit Deper Mosem, Prophetam aut somnians
somnia, ediderit tibi signum aut prodigium, quam
vis eremiet, inquit, signum istud aut prodigium
quod dixerit tibi, ne auscultes verbis prophetae
istius, aut istud somnians somnia: quia tentat
Ihosa Deus vester vos, ad cognoscendum an sitis
amantes Dei veli ex hinc corde vestro, atq; ex
hinc animo vestro, Propheta iste aut somnians
somnia plebiscorum quia fuerit apostata
contra Deum vestrum.

Procul hinc praeceps abscidet meo Disbrandy,
in unum se ab omni superstitione et superstitionis
curationibus vera pietate consecratur, neq;
Helmontium neq; Lementum Magum Paracelsum
secutus unquam: ut ut hodie multi
caeco ductu caecorum ^{sublimium} amore vos colant.

De Helmontio pauca dixi, pauca quoque
retra pace de Paracello proferam, ut
carecadt et carne peij et aqua ~~fugiant~~
nobile par futurum fugiast. Audiosa Inuentu.

Disputatio VIII De Volatilibus

Anjens suat a podes et nung ex aqua volant.
 E. o. pariat oca. Manu condita temp. ficut
 ni dese. E. non pariat oca. ~~g. Coll. 2,~~

Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a library stamp or archival note.

pulais münd vord groß luy K
 3. Taktai Kiti 6 3ij mii glitad
 tifon Dami gffay 3 ob 2 mii
 pofea fege figi lla Coq. igne
 vsemewhipi figi lla Sankt dno
 voffy

[Faint, illegible handwritten text in brown ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Callem adens quando man in latu et longu diuidit ac si lateri aderet
Trabs si ma secundi longitudinem diffundit Garcaz p. 66

Ignis perpendicular. — 59.

Li dus volans — Si fuerit flamma accensa in altis extremis

Pyramis ma in basi subitans d' p' f' e late

Candela adens in una parte adens 55.

Cupra saltans flamma saliculis in p' elator 61.

Stipula saltans adens ma frustulata in caesa 57

Stella Cadens in part nuclei erumpit. 66. Apocal. Mat. 24

Sagitta adens oblonga habitus

Cometa definitio Meteoron g' p' kit

~~Fulmen~~
Draco volans

Ignis fatuus in armiteris in Mari

Domus adens ma copios in part domus

Ignis lambens

Falmina rari hyeme g' r' g' uat. nam hyberno tempore non
ita eleuantur sulphurei ac nitrosi vapores. Praesentis anno 1644

hyeme fortiter audiret est Merse Novemb' 1644

Nix

Nebola

Granula tenuis glacies tenuis

Lapilli crassus vapor gstruq

Ros

Pruina à frigore interfo

Manna et Mel à tenuitate ascendente in vapore
tenui

Glacies fit quando frigus interfoissimus est in minima
aëris regione ab æque tenuitate est in minima

Rosum gubz medullam extrahit percutit quoddam foramen fœdum.
imple dicitur nitri, sulphuris calcis vini ana q. s. comitibus in fornace

Flord. p. 199
 Ag Calamitri th. Aspidella. Zij. Nihil Zij. 4 Zij. Naispocapm
 Vermis liqd. Zij. f. patris q. raris dabit mi pulvere
 Calcis viva, u calx viva adhaereat & novem dies
 et noctes sicch in furno

[Faint, illegible handwritten text in brown ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

212

117

112

COMPENDII
PHYSICÆ HIPPOCRATEÆ,
DISSERTATIO III.

Quam

PRÆSIDE

JO: DANIELE
HORSTIO, D.

Collegarum Examinei subjiçit

GERHARDUS THILENUS
Mœno-Francofurtensis.

Ad Diem 6. Februarii.

Marpurgi Cattorum,

Typis JOSEPHI DIETERICI HAMPELII,
Academiæ Typographi.

M DC XLV.

COMPENDIUM
PHYSICAE HISTORICAE
DISSERTATIONE IN

PHYSICAE
O. DANIELLE
HORSSTADT

PHYSICAE HISTORICAE
MICROSCOPIUM

PHYSICAE HISTORICAE
MICROSCOPIUM

PHYSICAE HISTORICAE
MICROSCOPIUM

MDCXCV.

113

[Faint, illegible handwriting]

omne manifestū est cū nō esset
opentia. Experimenta non sunt esset
opentia cū penit.

An omne volabile Avis? A. g^{ra} Timpl.
p. 615.

VII. An id Phoenix N. 174. Sept.
Phil. Maichi!

II. An omnia ex ovo creantur? A. Timpl.
615.
Insecta in generibus ex ovibus

VIII. Utroque concumit plus in
Sicut Galley

III. An Avis eiusdem Penner. ad piscium
X. Pererij p. 65.

IV. An Respublica Avis A. g^{ra} Timpl.

IX. Naturalis in his
Pareus p. 460 de nat.
humana

V. An Avis ex aqua facta? Neg.
Pererij p. 65.

Affirmat

N. ex aqua densa sicut ex aqua in vapores
attenuata.

VI. An aves dicitur in nobil. neg.
X. Pererij 65.

XI. Neg. Dormiunt enim

XII. Negat Ep^{us} in
Sicut

Denominatio fit a potiori. Et ovis est animal
quonia est potissima pars. Eadem autem in pullo
in ovo.

In semine tritici anima eiusdem operationes
ex secul. Terra comitatur in operibus germen & dicitur alii actor in perfecta.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Dissertatio IX.

De Natalibus

Faint, illegible handwriting at the top of the page.

Faint, illegible handwriting in the upper middle section.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Apert ~~Apert~~ sunt ytrania L. non
possunt esse in uno eodemque subiecto.

Scab. experimentum
Baiba grix illa tandem
in vase clauso & in
aperto.

117
✓
aerem proprie attrahat. &
proprie respirant

Respiratione calor generatur et contrahitur
fit et respiratio. & pisces respirant uti aesi
non habeant pulmones.

haec divisio non exhaeret totis
diviso. Aristot. si quod pisces generantur
ad frigiditatem aëris. Ephemeron piscis
sine coith generatur. Pisces elich ex aqua
egredientes ex terra conuiscunt.

Ex Aqua generantur pisces & non ex
Semine Paterno et Materno

Handwritten text at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text in the upper middle section of the page, appearing as bleed-through.

Handwritten text in the lower middle section of the page, appearing as bleed-through.

[Faint, illegible handwritten text]

hac descriptio non computat
totum descriptum, quia pifus est
q nec mar nec femina est
Leicher non generans

18

1221
P
7

8

[Faint, illegible handwritten text]

Anno 1595 mense Febuarii
Antonius exoravit p. alacris
famulae Malburgicae
Unde ergo videntur?

no
fol
1,
A

Pisces proprie sic dicti

non sunt naturalis. Aerem calido ex parte est
 solus calidus. non sunt curatio naturalis
 1. Sam. 15. 16. Musica Davidica, attentione
 Act. 19. 12. Suda arida Petri.

Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

177

Dissectatio X De Insuperis

Aristoteles 1. de partib. anim. c. 5.

Vilicorum animalium. disputationem suspensionemq; fatidico quodam
puerili sperisse, molentes tulisse, dignū nequaquam est. cupit nulla
res sit natura, in qua non mirandum aliquid in ditiā habeatur.
Et qd Heraclicum dixisse ferunt ad eos, q; cū alloqui eū vellet
quod forte in casa furnaria quādam cubitū pectus sedentem
vidissent, audente temperant: inquit enim ego filenter inquit
quoniam inquit se huc qd loco Dī desunt mortales. Hoc idem
in vidagena quoz naturae Animantium faciendus est
Appedi enim quaz sine pudore ullo debent, cum in obq;
Natura. Lubra, et horridū pulchrumq; inquit in genitum.

Capit. I.

An sponte vivencia casu aut fortiter generentur?

Aff. Cardan. Reg. Sen. hypou. p. 359. In sponte nascentes scorpiones
ex eisdem principijs et eodem modo fiunt

An sponte vivencia saltem à causa communi producantur?

Reg. Sen. hyp. p. 362. Aff. Coniurator Negationis funda
me uti est, qd sponte orta possint demonstrari, et ex occultis viis oriantur
Quod proxime è generis, quia raris sunt sponte orta.

An à Deo accipiant animam?

Aff. Duns Scotus et Io. Gallego de la Serra. Suarez et alij
Reg. Sen. p. 365. Generatio sponte ortum raris est. Nam casus
proxime naturali est nec statim ad Deum casus causa carendi

An ab intellectibus?

Aff. Averroes de fine Colodica. Reg. Sen. p. 366.

An à Coelo?

Neg. 362.

An à Calore? Reg. 369. Cardan. aff.

An ab anima Mundi? 369 Philopon, Tomistig aff.

An ab anima Terra? 371. aff. Cicero, Seneca

An à spiritu à celo educto? 373. aff. Piccolomini

Efficiens causa sponte ortum animalium in ipso materia
libet p. 374. non ex sola putredine p. 375. nec ex calore
saltem generatio est, nec ex putredine cum celo p. 376.

Quomodo differat spontanea et non Spontanea generatio?
Sponte generata sine manifesto generante eiusdem speciei prope
quibus p. 379.

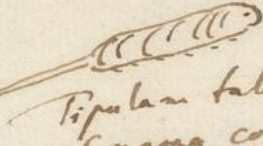
Sponte orta quomodo differant? 379.

Faint, illegible handwriting at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Pipulam talem excreuit
cū magna copia per fili-
Willelmy Giffu. Mai-
Elisabeta anno 9. agra
patu affecit 17. Maij 1695

if
li-
-
na
88

λ
fiac
act
Fo
ou
m
ho
re
pro
VII

Sine seculi generatione
non est spontanea
515. P.

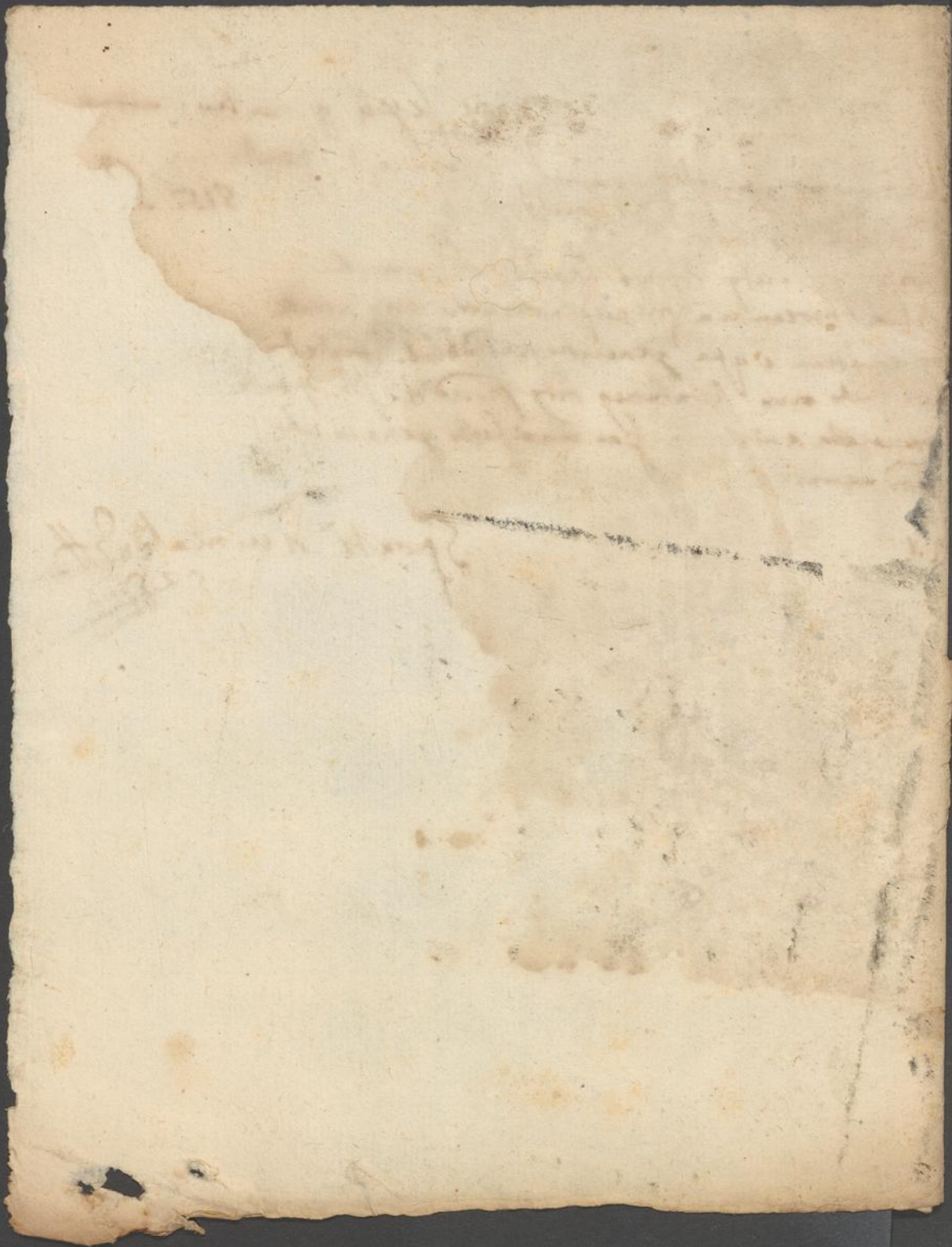
Non omnes anguilla generant
sine coelestibus in generant
auti sunt spurs.

Fortunij Licij dicitur spontanea cunctis
orbem procedit a principio occulto cogitante
in materia e qua generatio fieri debet. Sed et
hoc pacto non spontaneus ortus procedit. N. Sponte
generata a animalia sine manifesto generante
producentur.

VII.

Spontis animal. Diff.
525.

5. 179
remis iisdem mesaraicis sanguifican-
di facultatem ab Hepate fuisse tribu-
tam assenit, ea ~~pp~~ non pauci supra
quam par erat in cordi prolapsi
sunt sententiam, quippe qui in Magistri
verba iuraverant.

Alij rem multij opinantes, et ab his
dissentientes affirmabant venas
mesaraicas nequidem hac facultate
fuisse privatas, sed Hepatis tantummodo
magis hoc esse.

Erasistraty, qui (Celsi teste) sexcenta
cadavera dissecasse fecerit, Vir ut
in Anatomica exercitatissimus, ita
in alijs artibus et Scientijs versatissimus,
chylumper arterias ad hepar deferri
est opinatus, experientia fortassis
facta. Salta ratione dicit, quod in hedis
reper madatis vident persape Arterias
iptas multo chylo repletas, quod et
Gal. retulit lib. An. sang. in Arter. c. 5.
et. 2. lib. de Admin. An.

Hac rem hanc interuenienti Datum
in lucem revocavit Constantij Vanlij,
quem secutus Adrianus Spigel. et cum

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

130

Caseus ~~de~~ XIV.

Nobilis quidam Vir Iurem^{is} constitutionis siccioris et calida, temperantia^{is} qui ad Baecum et Venerem satis alias studens, aetatem viginti sex, conuenienter de pectoris dolore et respirationis interceptione si onitet maris, ac artus dilatet. Alias nullam pectoris angustiam, tussim aut respirationis difficultatem experitur. Crebriori exquisitioni non est amictus, nec capitis nec ullius membri dolorem sentit, praeterquam, quod quandoque in iuxta testiculi retractionem patitur, ac dorsum doleat. Edidit, bibit sibi mistas; maceris in corpore accedit, ac vinum quatenus aliquantulum imbecillitas, curumque stupor. Urina citrina est, in fundo plures habet squamulas et filamenta, odorem fere florum ~~citri~~ ^{citri}. Quiritus qua morbi natura ac indoles, qua medica curatio.

Curatis paroxismo praesente praecipue respicit tum
causa proxima obstructionis, puta solutionem et
remotionem, tum antecedentis, pituita siccitate
viscida in ventriculo et tenui intestino haerentis
nec minus capitis materia iustam praeparationem
et ablationem, partimque dictarum ablationem.

37.

Cum eius materia illa obstructionem parietum
tenuis, modo tenax et viscida bronchiorum
caulis inhaerent, diversam quorundam, antequam eva-
cuetur, deserviat praeparationem. Illa quam primum
fieri potest in hoc modo, in hunc finem conducunt
speciem hyoscyami et papaveris: alb. sacchar. antiq. et confers.
Ros. diacod. gummi. Arab. spec. diamary. fol. &. Tenax
autem et viscida materia non tantum sequentibus
invidat, verum etiam simul expectorationi apta
addat, hoc perficient Rad. Emul. tres. liquor. amygd.
ex. et scyll. praep. et ex hac unguent scyllit. cum flor.
sulph. quod multum praeparat; fol. papillay. hyoscy.
capill. Ver. scab. pulmonar. maroub. papulas. major.
flor. Croc. qui lignem suam virtutem pul-
monum abin. hinc et ex eo cum albe
myach. et sp. anis. prostant ad tenacem illam
pulmonum salivam invidendam et expectorandam
conficitur.

38.

Hic flatibus dissentientis insuper conducunt sem. anis.
foenic. Urtic. Nasturt. et filic. montan. bacc. laur.
et tuniges. spic. Nits. et sal. armon. aliisque salia
volatilia. Ex quibus enarratis varie pro lubitu
concinari possunt formulae. Haec de materia
tenui viscida tum tenui et flatulenta praeparatione
et partim remotione dicta sufficiant, si quis tamen
ad haec externae inunctiones et linimenta adhiberi
velit ei non repugnabo.

39.

Licit autem omnia iam dicta vite peragantur, aliam
tamen causam non minus accurata habenda erit
ratio. Dignum eas partim in ventriculo et tenui

intestina, partim in capite latitans, ab illis quidem
alvum affrictam flatu et distensiones variam
alia incommoda, ab his vero dolores, gasa, hinc
distillationes &c. produci, quibus omnibus ut satis
fiat, materia peccans preparanda educenda.

40.

Pituita viscida dictis aromaticis incidenda,
flatu exinde generari soliti dictis feminis
et spiritibus aliisque oleis aromaticis, ut Gargis,
phyl. mauri, anise foenic. de ferendi, aut ad spi-
ritualem cogendi: Alvy vero quam primum
libera fieri potest libera reddenda et servanda,
si idem hinc affricta, ut mellem ut dictum balneo
deinde perire solet; hinc materiae preparatae
inprimis cum phlegma comites, educenda, quibus
satisfacient sequentia. Agar. Colocynth. et ex
his trochisc. de agar. et alhadal, Carthamus,
turbit et hermodact. cum suis corroborantibus, et
gummat. ex quibus curia: Sic gasa de manifestante
pill. Coch. et mustich. Cyst. et corroborantes et
atque solventes cum suis applicant, quos
nomine et suppositoria in Usum veniant.

41.

Capitis interim specifica curatio negligenda
promissis dictis Universalibus, aut evacuationem
facient Eschima et sternutatoria pro apopleyma
hinc eligenda; et quorum causa sunt succubate
Majoris Int. cum vino alb. et sarkas. Rubs. dilut.
Mauri et garyoph. Cubeb. et sem. Nigell.

42

Sineo Catharoy obsequy Salsy in Usum venient
Sarkas. de alth. Gum. arab. et fony ac. pill. de
Physac. pro omnibus vero de Gynogly.

43.

Ne vomitus hic proterendum, si quidem hinc
ore, inprimis cum diata leues potitae hinc,
grefsa fuerint, plurimum Utilitatis digne accedit